

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány
územní samosprávy**

Bc. Linda Vacková

© 2020 ČZU v Praze

Moderní státy podporují neziskové organizace i finančně, zejména pokud má stát zájem o určitou oblast. Za normálních okolností by samozřejmě bylo lepší, kdyby dobročinné organizace, nadace atd. získávaly peníze jinak než od státu, protože mají být alternativou vůči státu. Jsme však v situaci, kdy podnikatelský sektor je nedostatečně rozvinutý a nemáme rovněž ani vytvořenou vhodnou daňovou soustavu, která by podnikatelským subjektům umožňovala neziskové aktivity přímo podporovat. I když to některé z nich dělají, není to zařízeno tak, aby se to podnikatelským subjektům opravdu vyplácelo, navíc je podnikatelský sektor slabý na to, aby uživil opravdu robustní neziskový sektor. Považuji za rozumné, že peníze, které z NIF jakoby patřily státu, i když byly ziskem z privatizace, stát v určité části rozdělí nadacím. Obecně, za normálních podmínek, až budeme normálně fungující demokracií, by to mělo být tak, že různé nadace a další podobné subjekty budou získávat peníze ne od státu, ale od jiných subjektů.

politolog, ředitel New York University in Prague a mluvčí Impulsu 99

dr. Jiří Pehe

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Linda Vacková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy

Název anglicky

Cooperation of Non-profit Organizations and Local Government

Cíle práce

Hlavním cílem je navrhnout model, pomocí kterého by se spolupráce nestátních neziskových organizací a Královéhradeckého kraje zjednodušila, zpřehlednila a nastavila by se pevná pravidla. Dílčím cílem práce je zjistit, jak tuto spolupráci vnímá veřejnost, která využívá služby nestátních neziskových organizací. Druhým dílčím cílem je zjistit úroveň vzájemné spolupráce orgánů regionální územní samosprávy a vybraných nestátních neziskových organizací různého zaměření. Dalším cílem práce je zjistit, jaký je význam dobrovolnictví pro rozvoj regionu.

Metodika

Teoretická část a charakteristika prostředí bude vycházet ze studia dokumentů. Šetření v terénu bude probíhat kvantitativním a kvalitativním sociologickým šetřením. Kvantitativní šetření bude probíhat pomocí dotazování mezi veřejností žijící ve zvoleném regionu. Kvalitativní šetření bude realizováno pomocí polostrukturovaných rozhovorů s aktéry, kteří se podílejí na spolupráci nestátních neziskových organizací s územní samosprávou. Výsledky budou zhodnoceny, diskutovány a bude stanoven závěr. Osnova práce: 1. úvod 2. cíl a metodika 3. teoretická část 4. charakteristika prostředí 5. terénní šetření 6. výsledky a diskuse 7. závěr 8. seznam použité literatury 9. přílohy

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Nezisková organizace, neziskový sektor, územní samospráva, územně samosprávný celek, spolupráce, komunikace, dárcce, sponzor, veřejná sbírka

Doporučené zdroje informací

- BACHMANN, P. Management neziskové organizace. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 280 s. ISBN 978-807-4351-303
- BOUKAL, P. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9
- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2.
- DRUCKER, P F. *Managing in the next society*. Oxford: BUTTERWORTH-HEINEMAN, 2003. ISBN 0750656247.
- HLAVAČKA, M. *Zlatý věk české samosprávy : samospráva a její vliv na hospodářský, sociální a intelektuální rozvoj Čech 1862-1913*. Praha: Libri, 2006. ISBN 80-7277-297-.
- KOUDELKA, Z. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-274-6.
- OMONDI, R. – EUROPEAN CITIZEN ACTION SERVICE. *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti ve spolupráci s European Citizen Action Service (ECAS), 2005. ISBN 80-902302-5-3.
- REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.
- ŠEDIVÝ, M. – MEDLÍKOVÁ, O. *Public relations, fundraising a lobbying : pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4040-9.
- VÁVROVÁ, H. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ FAKULTA, – BOUKAL, P. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1293-8.
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavla Varvažovská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 19. 11. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.11.2019

Bc. Linda Vacková

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu práce Ing. Pavle Varvažovské, Ph.D., za podnětné a odborné rady, cenné připomínky, trpělivý přístup a čas, který mi v průběhu psaní práce věnovala. Velké díky patří mé mamince Ing. Štěpánce Holmanové a manželovi Ing. Martinu Vackovi za toleranci a maximální podporu a pomoc.

Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy

Abstrakt

Hlavním cílem je navrhnout model, pomocí kterého by se spolupráce nestátních neziskových organizací a Královéhradeckého kraje zjednodušila, zpřehlednila a nastavila by se pevná pravidla. Dílčím cílem práce je zjistit, jak tuto spolupráci vnímá veřejnost, která využívá služby nestátních neziskových organizací. Druhým dílčím cílem je zjistit úroveň vzájemné spolupráce orgánů regionální územní samosprávy a vybraných nestátních neziskových organizací různého zaměření. Dalším cílem práce je zjistit, jaký je význam dobrovolnictví pro rozvoj regionu.

Klíčová slova: nezisková organizace, neziskový sektor, územní samospráva, územně samosprávný celek, spolupráce, komunikace, dárci, sponzor, veřejná sbírka

Cooperation of Non-profit Organizations and Local Government

Abstract

The main objective is to propose a model to ease the cooperation between non-governmental non-profit organizations and the Hradec Králové region, to be more simplified, clarified and with fixed rules. The partial aim of this thesis is to find out how this cooperation is perceived by ordinary citizens who use non-profit organization's services. Another partial objective is to determine the level of mutual cooperation between regional self-government authorities and selected non-governmental non-profit organizations of various types.

Another aim of the thesis is to focus on organizations of the non-profit and contributory sector, work of volunteers in organizations and their importance for the regional development.

Keywords: Non-profit organization, non-profit sector, territorial self-government, territorial self-government, cooperation, communication, donor, sponsor, public donation

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika.....	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Nestátní neziskový sektor	14
3.1.1 Spolupráce neziskových organizací s ostatními subjekty.....	16
3.1.2 Princi partnerství	17
3.1.3 Dobrovolnictví.....	18
3.2 Samospráva	19
3.3 Územní samospráva	20
3.3.1 Etapy vývoje a členění neziskového sektoru.....	21
3.3.2 Členění institucí a organizací neziskového sektoru.....	22
3.3.3 Nejvyšší kontrolní úřad	23
3.4 Orgány ústavu	24
3.5 Financování neziskového sektoru	25
3.5.1 Payroll giving	26
3.5.2 Sponzoring.....	26
3.5.3 Veřejná sbírka.....	27
3.6 Strukturální fondy	27
3.7 Komunikace	28
3.8 Audit.....	29
3.8.1 Základní právní normy NNO.....	30
3.8.2 NNO v daňových zákonech.....	30
3.9 Rada vlády pro nestátní neziskové organizace.....	31
4 Charakteristika prostředí	33
4.1 Program rozvoje územního obvodu Královéhradeckého kraje PRK	34
4.2 Nezisková organizace Duha o.p.s.	36
4.3 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „DoPatra“	39
4.4 Salinger, z.s.	43
5 Šetření v terénu	46
5.1 Kvantitativní šetření	46
5.2 Kvalitativní šetření	53
6 Výsledky a diskuse	54
7 Závěr	58
8 Seznam použitých zdrojů	60
9 Přílohy.....	63

Seznam obrázků

Obrázek 1 Členění národního hospodářství podle principu financování

Obrázek 2 Členění orgánů organizací

Obrázek 3 Financování neziskového sektoru

Obrázek 4 Organizace neziskového sektoru

Seznam tabulek

Tabulka 2-3 Statistické hypotézy

Tabulka 8 Počet klientů terénní pečovatelské služby v letech 2017 a 2018

Tabulka 9 Nejčastěji využívané služby pečovatelské služby v letech 2017 a 2018

Tabulka 10 Počet klientů terénní pečovatelské služby v letech 2017 a 2018

Tabulka 11 Nejčastěji využívané služby Centra denních služeb v letech 2017 a 2018

Tabulka 12 Počet klientů Odlehčovací služby v letech 2017 a 2018

Tabulka 13 Statistiky klubu Čásek za rok 2017 a 2018

Tabulka 14 Statistiky klubu Čas za rok 2017 a 2018

Seznam použitých zkratk

NNO - nestátní nezisková organizace

NO – neziskové organizace

CSR - Corporate Social Responsibility – společenská odpovědnost

ČR – Česká Republika

PRK – Program rozvoje kraje

ESF - Evropský sociální fond

OPZ - Podnikové vzdělávání zaměstnanců

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

ORP – Obce s rozšířenou působností

1 Úvod

Tématem diplomové práce je Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy. Výběr tématu pramenil ze zájmu o tuto problematiku, a zároveň z předchozích zkušeností získaných v rámci praxe v nestátní neziskové organizaci DUHA o.p.s. Tato organizace se současně stala podkladem pro praktickou část předkládané práce.

Někdy se můžeme setkat s označením nestátních neziskových organizací jako nevýdělečné organizace. V této práci bude používán termín nestátní nezisková organizace (NNO) nebo zkráceně nezisková organizace (NO), a to z toho důvodu, že označení nevýdělečná organizace může působit poněkud zavádějícím dojmem, poněvadž neziskové organizace mají v určité míře možnost výdělečnou činnost za určitých podmínek vykonávat, a to v podobě doplňkových aktivit. Nestátní neziskové organizace jako takové mají v rámci společnosti specifické postavení. Stávají se stále důležitější součástí našeho demokratického systému a význam těchto organizací bude díky rozvoji občanské společnosti v budoucnu ještě narůstat. Již v dnešní době se zvyšuje počet lidí, kteří se zapojují do spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi nebo nestátní neziskové organizace zakládají.

Pro někoho je pohnutkou možnost vyjádřit se k aktuálním problémům ve společnosti, pro jiného chránit společné potřeby a blaho, pro další možnost spolurozhodovat o dění v obci nebo „nahradit“ neuspokojivě fungující instituce státu. Obecným důvodem vzniku nestátních neziskových organizací a jejich hlavním cílem je řešení konkrétních společenských problémů v oblasti zdravotnictví, sociální péče, kultury, vzdělávání a výchovy a mnoha dalších oblastí, bez ohledu na dosažení zisku ze svého působení. Nestátní neziskové organizace nejsou tedy zakládány za účelem zisku, byť ziskovosti, jak již bylo řečeno, v určité míře dosahovat mohou. Toto je hlavní znak odlišující tyto organizace od soukromých komerčních institucí, kde smyslem a hnacím motorem k založení je právě zmíněný zisk. Neziskový sektor sice není schopen nahradit činnosti a funkce, které má ve výše uvedených oblastech společenského života stát, ale poskytuje možnost, jak tyto aktivity a úlohy efektivně doplnit. A ačkoliv vztahy mezi nestátními neziskovými organizacemi a veřejnou správou nejsou bezproblémové, vzájemnou spolupráci je potřeba rozvíjet. Jen tak bude činnost efektivní. Spolupráce totiž často přináší ty nejlepší možné výsledky.

2 Cíl práce a metodika

Spolupráce a občanská účast je v nynější době spojována s meziodvětvovým charakterem politiky, a to především politiky veřejné. Tato politika zkoumá uplatnění veřejných zájmů v sektoru veřejném, soukromém a občanském (Potůček M., 2005: 19). Lidé dnes mohou své postoje a názory projevit různě, mohou se také ve větší či menší míře uspořádaně podílet na dění ve společnosti. Zejména se tak děje v oblasti sociálních služeb, kde vyvíjí aktivity v rámci nestátních neziskových organizací. Tyto organizace působí v dané oblasti čím dál více. Cílem diplomové práce je na základě srovnávací analýzy spolupráce krajů a nestátních neziskových organizací charakterizovat všeobecný okruh spolupráce. Praktickým cílem práce je navrhnout model pro zjednodušení a zpřehlednění spolupráce nestátních neziskových organizací a orgánů územní samosprávy vybraného kraje a vystihnout tak podrobnější okruh spolupráce. Teoretickým cílem práce je nastavit doporučenou spolupráci v oblasti sociálních služeb a zvýšit tak kvalitu života.

Srovnání je provedeno na úrovni Královéhradeckého kraje. Dílčím cílem práce je zjistit, jak spolupráci nestátních neziskových organizací a Královéhradeckého kraje vnímají běžní občané, jež využívají služeb neziskových organizací, které v rámci daného území působí. Dalším dílčím cílem je rozpoznat úroveň vzájemné spolupráce orgánů regionální územní samosprávy a vybraných nestátních neziskových organizací v Královéhradeckém kraji, přičemž diagnostika bude orientována na organizace s různými oblastmi zaměření. Posledním dílčím cílem práce je zaměřit se na organizace neziskového a příspěvkového sektoru, práci dobrovolníků v těchto organizacích a jejich význam pro rozvoj regionu.

Nutno upozornit, že nestátní neziskové organizace v České republice zatím nemají povinnost zveřejňovat určité informace. V souvislosti s tím nejsou k dispozici souhrnná data ze sféry neziskového sektoru. Chybějící údaje ztěžují práci krajů a státních institucí, avšak vzhledem k tomu, že nejsou vymezeny sankce, je nutné s absencí údajů počítat. Bohužel tato skutečnost brání efektivnější spolupráci.

Práce je rozdělena na část teoretickou a vlastní. Teoretická část a charakteristika prostředí vychází ze studia dokumentů a konzultací na příslušném krajském úřadu.

V rámci teoretických východisek je seznámeno se základními pojmy vztahující se k tématu předkládané práce, konkrétně s pojmem samospráva a územní samospráva. Z neziskového sektoru je objasněno členění institucí a organizací dané oblasti a audit jakožto jeden

z hlavních kontrolních orgánů neziskových organizací prováděný kvalifikovanými a nezávislými osobami. Pro získání potřebných informací jsou také vytyčeny prameny právní úpravy územní samosprávy, základní právní normy nestátních neziskových organizací a NNO v daňových zákonech. Nechybí také přiblížení o Radě vlády pro nestátní neziskové organizace, která je stálým a hlavním poradním orgánem s koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti nestátních neziskových organizací.

Vlastní práce shrnuje program rozvoje územního obvodu Královéhradeckého kraje PRK a charakterizuje neziskovou organizaci Duha o.p.s.

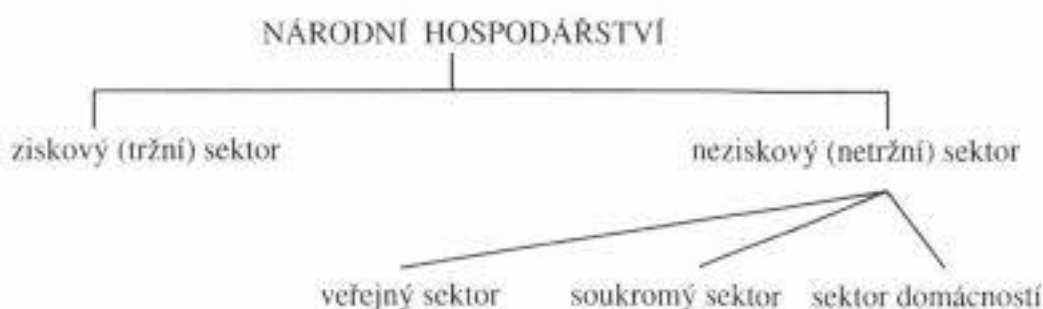
Šetření v terénu bude probíhat kvantitativní přístupem pomocí dotazníků a rozhovorů. Otázky budou strukturované, aby nabízely co nejčastější odpověď ano/ne. Polovina z otázek bude otevřených s ponechanou možností pro odpověď a kvalitativním přístupem pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Výsledky budou zhodnoceny, diskutovány a následně z nich bude stanoven závěr.

3 Teoretická východiska

3.1 Nestátní neziskový sektor

V ekonomickém a politickém prostředí je neziskový sektor důležitou součástí každé vyspělé země.

Obrázek 2 Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: Rektořík (2001:13)

Ziskový sektor a neziskový sektor je členěn podle převažujícího charakteru činnosti (v některých případech je relativní). Subjekty, které se týkají podnikatelů (organizace ziskového sektoru) mají jako hlavní převažující činnost, kvůli které byly zřízeny, dosahovat různý zisk, a především mohou sponzorovat neziskový sektor (pokud na to mají dost prostředků a nevede to k jejich bankrotu).

Naproti tomu organizace neziskového sektoru byly zřízeny k plnění obecně prospěšných činností¹ a jejich úkolem není dosahovat zisk, což ovšem neznamená, že jako vedlejší (doplňkovou) činnost nemohou podnikat (v rozsahu a způsobem daným zřizovatelem).

Působí především v mnoha veřejně prospěšných oblastech, jako jsou především sociální služby, řešení sociálních patologií, péče o zdravotně postižené, ochrana životního prostředí, kultura a ochrana kulturních památek nebo rozvoj komunit.

¹ Především je nutno dodat, že zákon 248/1995Sb. O obecně prospěšných společnostech byl od 1.1.2014 zrušen. Byl nahrazen novou úpravou ústavů, které jsou obsaženy v novém občanském zákoníku. OPS, které byly založeny před touto novelou se reorganizovat nemusí a je i možné fungovat podle zákona, který byl zrušen. V tomto případě není již možné zakládat nové obecně prospěšné společnosti. Transformace pro tyto společnosti je však možná, lze ji přeměnit na ústav nebo sociální družstvo.

Podle míry veřejného prospěchu jsou neziskové organizace členěny na: organizace veřejně prospěšné a organizace vzájemně prospěšné.

Na státu jsou neziskové organizace nezávislé a svoji pomoc a úsilí zaměřují ve všech oblastech lidského života. Návratnost investic není nikdy základním motivem činnosti, ale je to především vždy dobrá vůle a úsilí pomáhat druhým. Případné zisky jsou investovány zpět do činnosti organizace.

Nově se objevuje koncept dobrovolnost/dobrovolnictví. Koncept je samostatná činnost, která je uskutečňována ve prospěch druhých bez nároku na finanční odměnu. Dobrovolnictví je zapojeno do působení neziskové organizace.

Z hlediska formy se lze v České republice setkat se čtyřmi podobami nestátních neziskových organizací s širokým spektrem zástupců: občanské sdružení, nadace a nadační fondy, církevní právnické osoby zřizované církví či náboženskou společností, obecně prospěšná společnost.

Mezi významné neziskové organizace v České republice patří: občanská sdružení: Armáda spásy, Bílý kruh bezpečí, Arnika, Český červený kříž, nadace a nadační fondy: Kapka naděje, Nadace Terezy Maxové, Nadace rozvoje občanské společnosti, Nadace Charty 77, Naše dítě, církevní právnické osoby zřizované církví či náboženskou společností: Česká katolická charita, obecně prospěšné společnosti: Člověk v tísni, Finále Plzeň.

Současný neziskový sektor se potýká s problémem nedostatku finančních zdrojů z hlediska rozvoje. K tomu, aby nezisková organizace mohla naplnit svá poslání a byla schopna v budoucnu přežít, musí finanční zdroje aktivně vyhledávat a obstarávat. Neziskové organizace nedokážou být živы pouze ze svého přesvědčení a idejí, ale potřebují se starat o záležitosti, jak zaplatit účty za telefon, kancelář, auto a další „maličkosti“, které rozhodují, zda nezisková organizace bude schopna poskytovat své služby. Státní dotace začínají být nedostačujícím finančním zdrojem a doba, kdy neziskové organizace fungovaly pouze díky těmto dotacím, se již stává minulostí. (Norton, 2003)

Pro neziskové organizace je možné získat značnou část financí pro podporu svých vlastních aktivit, a to pořádáním akcí určených pro širokou veřejnost. V současnosti jedna z nejúspěšnějších společenských akcí, která probíhá od roku 2000, je „Běh pro paraple“, což je organizovaná podpora pro zdravotně postižené sportovce, dále akce „Pomozte dětem“ podporující znevýhodněné a ohrožené děti do 18 let, „Bílá pastelka“ a „Světluška“

shromažďující finanční prostředky a informující veřejnost o životě nevidomých, nebo každoroční Adventní koncerty.

3.1.1 Spolupráce neziskových organizací s ostatními subjekty

Základním účelem nestátních neziskových organizací je řešení konkrétních společenských problémů v rámci zdravotnictví, sociální péče, kultury, vzdělávání a výchovy a dalších oblastí. Ačkoliv nejsou neziskové organizace zakládány za účelem zisku, určité ziskovosti na základě své činnosti dosahovat mohou. V souvislosti s omezenými finančními zdroji a dosažení stanovených cílů a poslání se neziskové organizace, stejně jako ostatní organizace a podniky, neobejdou bez spolupráce. Ať už jde o spolupráci s veřejným sektorem, podniky tržního sektoru či ostatními subjekty.

Finanční prostředky získávají neziskové organizace z veřejných rozpočtů, od soukromých firem a podnikatelů, z vlastní činnosti a dále také nepřímou formou financování v podobě daňových výhod.

Značná část neziskových organizací je závislá na státních dotacích. Praktické důvody jsou zřejmé – podnikatelské a individuální dárcovství není u nás doposud dostatečně rozvinuto a grantové fondy nejsou tak finančně silné, aby poskytli žádanou podporu. Kvůli omezenému množství peněžních prostředků si neziskové organizace nemohou dovolit takové množství odborných pracovníků, které by chtěly nebo potřebovaly, nedostatek financí je rovněž zpomaluje v budování postavení ve společnosti, tvorbě dlouhodobé rozvojové strategie i účasti ve veřejné politice. Spolupráce s veřejným sektorem je tedy neodmyslitelná, přičemž se nejedná pouze o finanční stránku. Důležitá je i spolupráce v podobě identifikace problému ze strany neziskové organizace a společného řešení dané otázky společně se státem.

Nutno dále podotknout, že neziskové organizace jsou nedílnou součástí společenského života. „Jsou vyjádřením toho, v jaké oblasti se chtějí lidé angažovat, buď jako ve své profesi nebo ve volném čase.“ Lidé se díky neziskovým organizacím mohou připojit do formování života, a to díky rozmanitosti činností těchto organizací. Každý jednotlivec, podnikatel či firma si pak mohou vybrat, jakou neziskovou organizaci, s jakým okruhem činností, podpoří.

K základnímu rámci spolupráce neziskových organizací a firem patří oblast společenské odpovědnosti firem. Pro pojem společenská odpovědnost firem, která se označuje zkratkou

CSR (z anglického Corporate Social Responsibility), neexistuje jednotná definice, obecně ho lze však vymezit jako „Kontinuální závazek podniků chovat se eticky, přispívat k ekonomickému růstu a zároveň se zasazovat o zlepšování kvality života zaměstnanců a jejich rodin, stejně jako lokální komunity a společnosti jako celku.“ (Pavlík a kol.,2010, s.19)

Evropská unie v Zelené knize definuje CSR jako „dobrovolné integrování sociálních a ekologických hledisek do každodenních firemních operací a interakcí s firemními ‘stakeholders’.“ (též) Další definice vnímá CSR jako „způsob podnikání, který odpovídá či jde nad rámec etických, zákonných, komerčních a společenských očekávání.“ (též)

Spolupráce firem a neziskových organizací je přínosná pro oba typy společností. ((Kunz, 2012, s.54) je toho názoru, že hlavním společným cílem aktivit by mělo být úsilí o zlepšení kvality života, a to jak jednotlivců, tak společnosti jako celku, a snaha o vytvoření nebo udržení určité hodnoty ve společnosti. Všeobecně je společenská odpovědnost postavena na třech hlavních pilířích: ekonomickém, sociálním, environmentálním.

3.1.2 Princí partnerství

V rámci spolupráce neziskových organizací a firem spadá většina aktivit do oblasti sociální, zde pak zejména do podoblasti podpory místní komunity. Jedna z osvědčených forem je princip partnerství, která je osvědčená forma spolupráce, kterou můžeme označit jako dlouhodobou. Je to forma spolupráce nestátních neziskových organizací s dalšími sektory, jako je veřejná a soukromá organizace.

Slovník pojmů OP RLZ definuje partnerství následovně: „Je to vztah mezi dvěma nebo více subjekty, který je založen na společné zodpovědnosti při přípravě a realizaci projektu financovaného z ESF. Za účelem stanovení podílu partnerů při realizaci projektu je potřebné uzavřít smlouvu mezi žadatelem a partnery.“ (Operační program rozvoj lidských zdrojů: Slovník pojmů online 22)

Pojmem partnerství se zabývá i Evropská unie, která definuje partnerství po svém. Podle Vajdové je partnerství: „jedním ze základních principů politiky hospodářské a sociální soudržnosti a dalších politik EU, především v oblasti ochrany životního prostředí a v sociální oblasti. Není však explicitně definován a jeho interpretace záleží na každé zemi. Výkladové materiály Evropské komise v současnosti hovoří o partnerství jako o sociálním dialogu s regionálními a místními úřady, ekonomickými a sociálními partnery, s občany a s

relevantními organizacemi, včetně těch, které se zabývají ochranou životního prostředí a rovností příležitostí pro muže a ženy.

Mezi další formy spolupráce na úrovni firem a neziskových organizací, které jsou zahrnovány do společenské odpovědnosti, patří především firemní dárcovství a firemní sponzoring.

Firemní dárcovství lze definovat jako: „bezplatné přenechání materiálních hodnot a služeb firmy vnějším subjektům. Jde o poskytnutí finančních, věcných i nehmotných darů firmou.“ (Tetřevová a kol.,2017,s.114) Jak dodává, dary jsou určeny především pro neziskový sektor a jeho zákazníky.

Firemní dárcovství může mít různou podobu: tzv. payroll givingu, benefiční akce, finanční sbírky, věcné sbírky.

3.1.3 Dobrovolnictví

K rozvoji občanské společnosti a posílení mezigenerační spolupráce lze podpořit institutem dobrovolnictví. Tato činnost napomáhá například ke zvýšení kvality života jiných, u kterých je pomoc žádána. Přesné vymezení není dosud přesně definováno. Lze jej definovat jako pomoc potřebným, která je prováděna ze svobodné vůle a bez nároku na odměnu. Občas je dobrovolnictví bráno jako pomoc, vykonávanou prostřednictvím organizace. Jak uvádí ve své knize J.Tošněr a O. Sozanská (2006) člověk, který se stane dobrovolníkem ze své vůle, nemá nárok na finanční odměnu, svůj volný čas a energii, vědomosti a dovednosti předává ve prospěch ostatních společností nebo lidí. Potřebný se musí na toho člověka spolehnout a důvěřovat mu.

Existuje rozdělení na formální a neformální dobrovolnictví. Neformální dobrovolnictví tedy neorganizované je připisováno jako jedna ze složek sociálního kapitálu, kdy je poskytována spolupráce a pomoc jednotlivci. Do pojmu dobrovolnictví lze zařadit tyto formy pomoci: neplacená práce, občanský aktivismus, volnočasové aktivity.

Dobrovolnictví je vykonávaná činnost, která je zvolena svobodně a vykonávána ve prospěch druhých bez jakýchkoliv nároků na finanční odměnu. Činnost je zpravidla překládána neziskovými organizacemi nebo prostřednictvím dobrovolných center. Dobrovolnická organizace se řídí zákonem o dobrovolnické službě č.198/2002 Sb. je to občanskoprávní vztah, který je bývá uzavřen písemně, ale ve většině případu je uzavřen ústně. Ministerstvo uděluje potřebnou akreditaci spolku, organizaci aj., která prokáže, že je

schopna vykonávat dobrovolnické služby a plnit i další potřebné povinnosti stanovené zákonem. Doba akreditace je na dobu 3 let. Ministerstvem je veden seznam, který je veřejně dostupný a vymezený podle zaměření dobrovolnické služby. V tomto případě je dobrovolníkovi placeno zdravotní pojištění.

Dobrovolníci jsou nejčastěji využívány u těchto služeb – nízkoprahová centra pro děti a mládež, domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Dobrovolníkem se může stát každý, který je ochoten bez nároků na odměnu obětovat svůj volný čas ve prospěch jiných lidí.

Dobrovolnictví chápeme jako prospěšnou činnost, která je vedena ochotou člověka věnovat svůj čas a sílu pro jiného nebo prospěšné organizaci. Z této činnosti má prospěch jak příjemce, tak i poskytovatel činnosti, kterému jsou přínosem nové přátelské vztahy, zkušenosti a dovednosti. Aniž by dobrovolnictví pozbylo svoji přirozenost, lze jej organizovat na profesionální úrovni. Česká republika má k dispozici 19 dobrovolnických center. (dobrovolník.cz)

Jednou z dalších prospěšných činností lze zařadit i veřejnou sbírku, která je řízena zákonem č.117/2001 Sb. o veřejných sbírkách, kterou můžeme popsat jako shromažďování finančních prostředků, které mohou konat kraj či obec či městská část. Pro konání je potřeba osvědčení, příslušným úřadem. Cílem je vybrat dostatek financí, které by přispěli například na humanitární projekty, jako je například Člověk v tísni.

3.2 Samospráva

V České republice tvoří samospráva jednu ze dvou odvětví veřejné správy. Obecně ji lze vymezit jako veřejnou správu uskutečňovanou jinými veřejnoprávními subjekty než státem. (Průcha, P. Správní právo s. 64) V takové koncepci je samospráva subjektem konkurujícím jiným nositelům veřejné moci, podporuje dělbu moci ve státě a zabraňuje tak soustředění moci v jediném mocenském centru i jejímu možnému zneužití. (Koudelka, Z. Samospráva. Praha, str. 19). Samospráva je založena na delegaci výkonných i normativních pravomocí státu na veřejnoprávní korporace nestátního charakteru. Má vlastní jméno, prostředky a odpovědnost. Samosprávu tedy vykonávají státem podporované subjekty, které jsou nadány vlastní právní subjektivitou. Vztah státu a samosprávy je tak z určité míry nezávislý a svým způsobem může být i konkurenční, ovšem v žádném případě ho nelze považovat za rovnocenný.

Podstata samosprávy je, že její existence bez státního zřízení není možná, zatímco stát bez fungující samosprávy v zásadě existovat může. S vyloučením samosprávy ze správy věcí veřejných jsme se ostatně mohli setkat před rokem 1990 i v tehdejší Československu a mnoha dalších státech východní Evropy. Z tohoto vztahu státu a samosprávy plyne, že stabilní a fungující samospráva je známkou efektivního rozložení moci ve státě, zapojení občanů do správy věcí veřejných a pojistkou proti uzurpaci moci jediným mocenským centrem.

3.3 Územní samospráva

Území samosprávných celků se odvíjí od území České republiky. Celé území státu s výjimkou vojenských újezdů je územím některé obce jako základního stupně územní samosprávy. Území jednotlivých obcí je z kartografického hlediska vymezeno katastrálními územími. U malých obcí se jedná většinou o jediné katastrální území totožné s administrativním územím obce, zatímco u větších se může skládat i z více katastrálních území. Z tohoto hlediska není z formální stránky v pořádku definovat územní působnost obce katastrem obce. (Koudelka, Z. Samospráva. str. 106.)

Dalším důvodem proti uvedenému vymezení je, že katastrální území vůbec není pojmem pojícím se s územní samosprávou. Změny území obcí jsou možné jen na základě souhlasu obcí. Co se týče území krajů, platí pravidlo, že celé území České republiky je rozčleněno na kraje jako vyšší územní samosprávné celky. Každá obec i každý vojenský újezd je tak součástí některého z krajů. Ústavní zákon stanovuje celkem 14 vyšších územních samosprávných celků, mezi něž řadí i hlavní město Prahu, a územně je vymezuje výčtem území okresů.

Okresy jsou ustanoveny zákonem o územním členění státu, a to je pak vymezeno podzákonným předpisem. Kraje jsou měněny zákonem. Od území krajů a obcí se odvíjí jejich územní působnost, která je chápána jako rozsah území, na němž mohou orgány územní správy vykonávat působnost v určitém okruhu společenských vztahů.

I přesto je české prostředí chápáno jako prostředí, kde je silně zakořeněna tradice paternalismu.

3.3.1 Etapy vývoje a členění neziskového sektoru

V České republice neziskový sektor navazuje na bohatou tradici. Významný podíl na národní, kulturní a politickou emancipaci mají nadace a spolky (viz například vznik Československé republiky v roce 1918, Sametová revoluce v roce 1989, Národní obrození). V této době se začali vyvíjet až tisíce nestátních neziskových organizací. Celý sektor prošel od té doby řadou změn, které můžeme rozdělit do čtyř základních etap:

1990 – 1992 Atmosféra doby se odrazila v prvních právních úpravách neziskového sektoru (zákon o sdružování a právní úprava nadací) a v založení Nadačního investičního fondu. Vznikla Rada pro nadace jako poradní orgán vlády pro otázky NNO. Liberální politika státu v této době vytvořila podmínky k nastartování veřejně prospěšné činnosti, kterou v počátcích významně podpořili i zahraniční dárci s cílem rozvinout tento pilíř demokratické společnosti.

1993 – 1996 Stát formoval svůj vztah k neziskovému sektoru zpočátku skepticky a rezervovaně (nedostatek vůle rozdělit Nadační investiční fond, váhání nad novým zákonem o nadacích). Představy o neziskovém sektoru ovlivnila debata dvou vůdčích politických osobností, Václava Havla a Václava Klause, o podstatě tzv. občanské společnosti. Státní politika v této době zaostala za vlastním samovolným vývojem neziskového sektoru; přesto státní podpora neziskovému sektoru zůstala stabilní (2 až 3 mld. Kč).

1997 – 2001 Vztah státu k neziskovému sektoru se stal intenzivnějším a přesnějším. Nový zákon o nadacích vedl ke konsolidaci nadační sféry, proběhla příprava nových zákonů a zpřesňování dotačních pravidel jednotlivých ministerstev. Byla obnovena činnost Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (RNNO) a došlo k rozdělení prvních finančních prostředků z Nadačního investičního fondu.

2002 – dnes V tomto období došlo ke dvěma velkým změnám. Za prvé byly v rámci reformy veřejné správy vytvořeny kraje, které začaly zásadním způsobem ovlivňovat situaci NNO v regionu. Druhou významnou změnu přineslo členství v EU, a to výzvu v

podobě možnosti navazovat partnerství a využívat fondy EU v rámci aktivit neziskových organizací.

Členství České republiky v EU může do budoucna výrazně posílit význam a vliv mnoha nestátních neziskových subjektů a lépe tak pomoci všem, kteří jsou na jejich aktivitách závislí.

3.3.2 Členění institucí a organizací neziskového sektoru

Instituce a organizace neziskového sektoru se člení do dvou základních skupin, v závislosti na zdrojích financování, a to na státní a nestátní neziskové organizace.

Státní neziskové organizace:

- rozpočtové organizace - získávají finanční zdroje výhradně z veřejných rozpočtů;
- příspěvkové organizace - většinu financí získávají z rozpočtu, ovšem mohou mít i jiné zdroje příjmů. Do skupiny státních neziskových organizací patří především státní školství, státní zdravotnictví, instituce na ochranu životního prostředí, kulturních památek, celá oblast státní správy atd.

Do skupiny státních neziskových organizací patří především státní školství, státní zdravotnictví, instituce na ochranu životního prostředí, kulturních památek, celá oblast státní správy atd.

Druhou skupinu tvoří nestátní neziskové organizace, které lze chápat jako určitý soubor institucí nacházející se mimo státní strukturu a primárně sloužící veřejným zájmům. Lze je rozdělit na:

- církevní organizace - organizace věřících zajišťující pro členy i nečleny bohoslužby, centra pro rodinu, charity, semináře apod.;
- občanská sdružení - sdružení občanů k rozličným účelům (jednorázovým i dlouhodobým) dle zákona č. 83/1990 Sb. Registraci občanských sdružení provádí Ministerstvo vnitra ČR;
- obecně prospěšné společnosti (dále jen OPS) – založena dle zákona o OPS z roku 1995. OPS je právnická osoba založená za účelem poskytování obecně prospěšných služeb. OPS musí zveřejňovat výroční zprávu s přesně stanoveným obsahem. Tato společnost má již možnost vykonávat i tzv. doplňkovou službu. To znamená, že

OPS má možnost již samostatně podnikat, bude-li výsledek služeb účelnější. Nesmí být ovšem narušena dostupnost, rozsah a kvalita obecně prospěšných společností.

- nadace - sdružení majetku k přesně vymezenému účelu. Nejde o sdružení osob. Sdružený majetek je tvořen jednak vneseným majetkem, dary, výnosy z úroků, nájemného, cenných papírů, jednak příjmy z loterií, tombol, veřejných sbírek a akcí. V roce 1998 vstoupila v platnost novela zákona o nadacích a nadačních fondech, která ukládá povinnost, aby každá nadace měla nadační jmění v minimální výši 500.000,- Kč.

3.3.3 Nejvyšší kontrolní úřad

Důležité je také zmínit Nejvyšší kontrolní úřad, který se řídí zákonem č.166/1993 Sb. (dále již NKÚ) NKÚ je instituce, která je nezávislá a má kontrolní funkci. Jejím hlavním cílem a posláním je kontrola hospodaření státu. Podílí se na příznivém vývoji České Republiky. Cílem NKÚ je poskytování zpětné vazby s cílem informovat, zda se podařilo naplnit cílů politik, a to za jakou cenu a jaké byli ekonomické či jiné dopady. Upozorňuje především na možné slabiny. NKÚ tyto informace překládá vládě, Parlamentu ČR, poslanecké sněmovně, Senátu. Kontroly probíhají pomocí odborných publikací, testovacích a kontrolních akcí. Instituce jako je NKÚ je brána jako jeden z pilířů moderního demokratického státu.

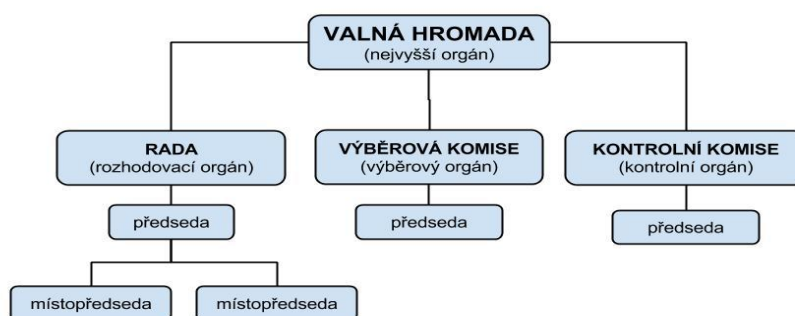
Podle tiskové zprávy z NKÚ, která prověřila několik neziskových organizací a dotačních programů je nutné podotknout, že úřad vlády který dotace poskytuje, již dále nekontroluje, zda byly naplněny cíle pro žádanou dotaci. Vše je vyhodnoceno, až po ukončení dotačního programu. Cíle, které se snaží NNO splnit není nijak kontrolována úřadem vlády pouze auditorem, který kontroluje účetnictví instituce. Možnost kontroly má i krajský úřad, který dotaci poskytuje. Tato možnost je uvedena ve smlouvě poskytnuté dotace. Podle NKÚ vyhodnocení dotačních programů úřadem vlády je plánováno na rok 2021.

Proto veškeré resorty, žádající o dotaci by měli spolupracovat, co se týče informovanosti rozdělených dotací. NKÚ při kontrolách zjistil, že u 10 ze 17 žadatelů byly porušeny podmínky dotace. Jednalo se například o nedodržení rozpočtu.

3.4 Orgány ústavu

Neziskové organizace jako jsou OPS, nadace a nadační fondy jsou zřízeny správní radou, která má nejméně tři členy a nejvíce členů patnáct. Počet členů, který je ve spolku, musí být vždy dělen třemi. Fyzická osoba, která je plnoletá, bezúhonná, plně způsobilá k úkonům právním se může stát členem správní rady. Člen správní rady, může být jmenován dvakrát po sobě po třech letech a poté s jednoroční pauzou. Členi ve správní radě nejsou nijak odměňováni. Kompetence rady jsou - volba a odvolávání ředitele ústavu, kontrola výkonu ředitele, řádné a mimořádné účetní závěrky a výroční zprávy ústavu, schvalování rozpočtu. (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

Pokud byl do majetku neziskové organizace vložen majetek státu nebo dané obce je zřízena dozorčí rada, která zastupuje funkci kontrolního orgánu. Rozmezí členů v dozorčí radě je mezi třemi až sedmi členy. Dozorčí rada je zřízena společností jako svůj kontrolní orgán, která přezkoumává mimořádnou a řádnou závěrku a především výroční zprávu obecně prospěšné organizace. Rada je oprávněna nahlížet do účetních knih a jiných dokladů a kontrolovat údaje. Zákon o OPS umožňuje společnosti zřídit funkci ředitele. Tato funkce je pět pro fyzickou osobu, která je způsobilá k právním úkonům, bezúhonná. Tuto funkci není možné sloučit dozorčí nebo správní radě. Ředitel je jmenován a odvoláván správní radou. (Dobrozemsky, Stejskal, 2015).

Zdroj: MPSV.cz

Dále občanské sdružení není vedeno zákonem, ale jedná samo za sebe. V tomto případě si sdružení strukturu orgánu vytvoří samo za předpokladu alespoň fyzické osoby, jedná je schopná, způsobilá jednat jménem společnosti.

Náboženské společnosti a církve jsou vedeny základním dokumentem, který vymezí jejich působnost.

Ve společnosti s ručením omezeným je hlavním orgánem buď jednatel, nebo více jednatelů, kteří jsou z řad společníků. Nejpodstatnějším orgánem společnosti je valná hromada, která je sestavena ze společníků společnosti. Rozhodování probíhá valnou většinou.

Akciová společnost má jediného zakladatele a statutárním orgánem je tříčlenné představenstvo. Jeden z hlavních orgánů je valná hromada složená z akcionářů. Zde je povinná dozorčí rada.

Družstvo má podobnou politiku jako akciová společnost. Jejím hlavním orgánem je členská schůze.

3.5 Financování neziskového sektoru

Organizace v České Republice mohou získávat finanční prostředky ze zdrojů, jako jsou zahraniční, soukromé nebo vládní i české. Záleží na neziskových organizacích jakou možnost nebo způsob si vybere.

Zdroj: MPSV.cz

V sociální sféře mají neziskové organizace jeden z nejvýznamnějších fondů a to Evropský sociální fond. Definice fondu podle Miroslava Pavláka: „Pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce. Rovné příležitosti pro všechny při vstupu na trh práce. Sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce. Celoživotní vzdělávání. Rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly. Zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání. Zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce. Boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce.“ (Pavlák, 2006, s.38).

Zodpovědnost za řízení Evropského sociálního fondu je vedeno Ministerstvo práce a sociálních věcí. Lze najít i další partnery a to – Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj aj.

Pro dosažení potřebných prostředků je zapotřebí, aby byl předložen řádně vypracovaný a schválený projekt. Který umožní poskytnutí potřebné dotace, grantu.

3.5.1 Payroll giving

Představuje finanční dary zaměstnanců, které jsou s jejich souhlasem sráženy přímo ze mzdy (např. zaokrouhlením zaměstnancovy mzdy na stokoruny dolů, kdy částka nad tuto výši je darem ve prospěch neziskových organizací). Firma se v tomto případě zapojuje nepřímo tím, že zabezpečuje proces srážení darů ve formě pravidelných odvodů.

Zaměstnanci se mohou podílet také na benefičních akcích organizovaných firmou, dále na finančních sbírkách, kde firma poskytne zázemí nebo firemní komunikační kanály a zaměstnanci podnítlí sbírku, jejíž výtěžek je poskytnut určité neziskové organizaci. Finanční sbírky mohou mít podobu dárcovských DMS, kdy, jak vysvětluje Tetřevová, (Tetřevová a kol.,2017) zaměstnanec zašle daruje finanční obnos prostřednictvím SMS ze služebního telefonu a odpovídající částka je zaměstnanci následně sražena z jeho mzdy. Některé firmy umožňují také darovat body z programu zaměstnaneckých benefitů získané jako obchodní poukázky, za vzdělávací aktivity apod.

3.5.2 Sponzoring

Firemní sponzoring obecně představuje investování do aktivit tam, kde je možné podnikatelsky využít jejich potenciál. (Jurášková a kol., 2012) Svoboda (Svoboda, 2009) hovoří v souvislosti s firmami a neziskovými organizacemi o sociálním sponzoringu, který je založen na propagačních a reklamních službách ze strany neziskových organizací pro

sponzora, resp. firmy. Presentace značky firmy může být v podobě reklamy na vstupenkách, dresech, plakátech, webových stránkách neziskové organizace, jménu soutěže apod. Jak vysvětluje Tetřevová a kol., předpokladem je sponzor, který je zviditelněn a jeho jméno spojováno s prospěšnou činností. Jedná se tedy o určitou formu příspěvku.

3.5.3 Veřejná sbírka

Zákon, který upravuje veřejnou sbírku, je zákon č. 117/2001 Sb, o veřejných sbírkách. Veřejné sbírky jsou převážnou součástí neziskových organizací. Jedná se o shromažďování peněžitých příspěvků, které jsou dobrovolné a jsou stanovené pro předem stanovený účel. Jedná se především o charitativní nebo humanitární účel, dále to jsou například rozvoj sportu, vzdělání, ochrana životního prostředí nebo tradic a další. Veřejnou sbírku lze vykonávat pomocí oprávněné osoby tím právnická osoba. Jedná se o hl. město Prahu, kraj nebo obec, které sídlí na území České Republiky. Sbírkou můžeme rozdělit do dvou časových os a to na dobu určitou a na dobu neurčitou. Je zapotřebí dodat všechny potřebné doklady a to především – účel sbírky, území na jehož se sbírka bude pořádat, začátek a konec sbírky a způsob provedení. Způsob provedení můžeme rozdělit – založení bankovního účtu, sběrací listina, textové zprávy, prodej předmětů (jehož příspěvek je zahrnut v ceně), pokladničky.

3.6 Strukturální fondy

U neziskových organizací je dobré zmínit se i o funkci strukturálních fondů evropské unie, které zprostředkovávají hospodářskou a sociální soudržnost. Hlavním nástrojem je solidarita, která za pomoci fondů, se snaží rozvíjet málo fungující regiony, které zápolí se strukturálními problémy. Hlavním účelem je tedy zmírnit rozdíly mezi úrovní života občanů a občanů Evropské unie. Vladimír Sodomka ve své knize předkládá, že udělování strukturální pomoci, je podloženo několika principy:

Princip partnerství – zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni.

Princip programování – pomoc se realizuje na základě víceletých a víceoborových programů, pro které se zpracovávají příslušné dokumenty.

Princip monitorování a vyhodnocování – jedná se o průběžné sledování a vyhodnocování využívání prostředků ze zdrojů Evropské unie.

Princip koncentrace – smyslem je soustředit nejvíce prostředků do oblastí s nejdůležitějšími problémy a pouze na předem definované cíle.

Princip doplňkovosti – musí se jednat o prostředky poskytované nad rámec objemu národních prostředků.

Princip subsidiarity – znamená realizaci pomoci na co nejdůležitější územní úrovni, přičemž celková odpovědnost zůstává na členském státu.

Princip rovnoprávnosti mezi muži a ženami (Sodomka, 2004, s.7).

3.7 Komunikace

Komunikaci je možné chápat jako „ proces předávání informací v rámci společnosti – mezi lidmi či jinými dynamickými systémy a subsystémy, kdy je sdělení komunikováno od adresáta (odesílatele) k adresátovi (příjemci)“ (Jand’ourek, 2001, s.126). Aby požadovaná služba dosahovala vysoké efektivity je potřeba se zaměřit i na komunikaci marketingu. Lze jej označit jako marketingový mix, který P. Kotler rozděluje do čtyř konceptů a to – Hodnotu z hlediska zákazníka (Customer value) jako komplexnost řešení a uspokojení zákaznických potřeb. Náklady pro zákazníka (Customer cost) - tedy nutné prostředky k získání i užívání produktu. Dostupnost řešení (Convenience) ve smyslu zákaznickova pohodlí. Komunikaci (Communication) ve formě dvoustranné komunikace, která umožňuje zákazníkovi reagovat na nabízený produkt (Kotler, 1999, s. 114). Pro získání nutných prostředků je potřeba se zaměřit především na veřejnost, jako jsou obce, města a kraje popřípadě na určitou skupinu, která by byla schopna podpořit činnost neziskové organizace. V zásadě má NNO možnost žádat u těchto zdrojů jako jsou například – individuální dárci, firemní dárci, veřejná správa, příjmy z vlastních činností aj. Tento druh financování můžeme označit jako vícezdrojové. Komunikaci je možné označit jako jeden z nejdůležitějších faktorů, pro získání finančních prostředků, které jsou potřeba pro chod neziskové organizace.

Pro rozvoj komunikace, jak bylo výše zmíněno, jsou v tomto případě nejdůležitější finanční prostředky, kterých je v současné době nedostatek. Podle agentury Czech P.R. narůstá rozvoj neziskových organizací a jejich projektů, proto NNO hledají převážně partnery, kteří jim doporučí možnosti v oblasti komunikace. Podle průzkumu Smart P.

R, má 57 % neziskových organizací rezervu právě v oblasti komunikace a to především v komunikaci s veřejností.

3.8 Audit

Jeden z hlavních kontrolních orgánů neziskových organizací je audit, který provádí kvalifikované, a především nezávislé osoby. Audit a jeho povinnost o zveřejňování u nestátních neziskových organizací je datován od 1.1.2016. Tento úkon nakazuje nestátním neziskovým organizacím provést audit a zveřejnit účetní závěrky a výroční zprávy. Např. je to zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech ve znění k 31. 12. 2013, zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích a další.

Některým organizacím jejich základní právní předpisy povinnost auditu či zveřejňování ukládají bez ohledu na jejich velikost a činnosti, jiným pouze při překročení stanovených limitů, některým dokonce tuto povinnost neukládají vůbec.

Od 1.1.2016 k platné legislativě platí i právní úprava obsažená v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Ten nově stanovuje povinnost auditu všem, kdo překročí stanovená kritéria, a to v zásadě bez ohledu na právní formu. Současně stanovuje povinnost zveřejňování všem subjektům zapsaným ve veřejném rejstříku.

Zdroj: MPSV.cz

Tímto audit poskytne veřejnosti spolehlivá a podložená finanční data a též zajistí správnost evidence a zabrání podvodům a chybám, které mohou nastat. Především poskytne finanční stabilitu, produktivní a účinný management.

3.8.1 Základní právní normy NNO

Zákony, které v České republice upravují činnost nestátních neziskových organizací, se řídí procesem registrace, organizační strukturou, finančním řízením, hospodařením organizací a jejím zánikem.

Jsou jimi: zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (pro občanská sdružení), zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (pro obecně prospěšné společnosti), zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (pro nadace a nadační fondy), zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (pro církve a náboženské společnosti, církevní právnické osoby).

Je nutno ovšem dodat, že občanský zákoník změnil některé právní normy. Jedná se o občanské sdružení, které k 1. 1. 2004 se automaticky změnilo na spolek². Dále se změna týká především obecně prospěšných společností, které již od roku 2004 nelze založit. Nově ustanovený zákoník nově definuje formy, které mohou NNO mít jedná se o: spolek, ústav a sociální družstvo.

3.8.2 NNO v daňových zákonech

Obvyklé v EU jsou daňové úlevy nestátních neziskových organizací, a to především vázané na určitou definici veřejné prospěšnosti. Z toho plyne dílčí vymezování subjektů pro daňové úlevy v různých zákonech.

Především je potřeba zmínit daňovou asignaci, která znamená rozhodnutí poplatníka daně z příjmů fyzických osob o tom, které NNO dá 1 – 2 % ze zaplacených daní. Z fiskálního hlediska je daňová asignace dalším zdrojem financování těchto subjektů. Oproti státním dotacím se zde veřejné prostředky vybrané státem přerozdělí, nikoliv ale parlamentním schválením rozpočtu, nýbrž rozhodnutím jednotlivých poplatníků.

Daňové zvýhodnění dárců v České republice je rozlišováno podle toho, zda je dárcem fyzická nebo právnická osoba.

² Došlo také ke zrušení některých zákonů, upravujících jednotlivé právní formy.

Fyzické osoby mohou od základu daně odečíst hodnotu darů, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně. Pro možnost daňově uplatnit dar musí jít tedy minimálně o dar nebo o součet darů za rok převyšující částku 1000 Kč nebo částku vyšší než 2 % základu daně. (podle § 15 odst. 5 zákona o dani z příjmu)

Právnícké osoby mohou od základu daně odečíst hodnotu darů, pokud hodnota daru činí alespoň 2000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 5 % z již sníženého základu daně. Tento odpočet nemohou uplatnit poplatníci, kteří nejsou založeni nebo zřízení za účelem podnikání. (podle § 20 odst. 8 zákona o dani z příjmu)

3.9 Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

“Rada soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály, týkající se NNO a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.” (Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, (c) 2009-2015)

Stálým a hlavním poradním orgánem nestátní neziskové organizace je Rada vlády s koordinačním orgánem vlády České republiky (dále jen "ČR") v oblasti nestátních neziskových organizací (dále jen "NNO"). Rada vlády pro nestátní neziskové organizace byla zřízena usnesením vlády z 10. června 1992 č. 428 jako Rada pro nadace, usnesením vlády z 30. března 1998 č. 223 byla poté transformována na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen "Rada"). Rada soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály týkající se NNO a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.

Rada plní zejména tyto úkoly:

- iniciuje a posuzuje koncepční a realizační podklady pro rozhodnutí vlády týkající se podpory NNO, legislativní a politická opatření, která se týkají podmínek jejich činnosti,
- sleduje, iniciuje a vyjadřuje se k právním předpisům upravujícím postavení a činnost NNO,
- připomínkuje návrhy právních úprav, které mají vztah k NNO, iniciuje spolupráci mezi ministerstvy, jinými správními úřady a orgány územní samosprávy v oblasti

podpory NNO, včetně dotační politiky z veřejných rozpočtů, sleduje, analyzuje a zveřejňuje informace o postavení NNO v rámci Evropské unie (dále jen „EU“) o zapojení ČR do EU s ohledem na NNO a informace o finančních zdrojích s tím souvisejících, spolupracuje s ministerstvy a jinými správními úřady odpovědnými za spravování finančních zdrojů EU v ČR, pokud se jejich využívání k NNO vztahuje, ve spolupráci s ministerstvy, jinými správními úřady,

- NNO a dalšími orgány a institucemi zajišťuje dostupnost a zveřejňování informací o NNO a opatřeních státní politiky, která se NNO týkají, zejména zpřístupňuje a analyzuje informace o dotacích z veřejných rozpočtů pro NNO a o procesu jejich uvolňování a využívání, podílí se na opatřeních ministerstev a jiných správních úřadů, která mají vztah k NNO, zejména na procesu standardizace činností, přidělování akreditací a kategorizaci typů NNO,
- projednává a doporučuje vedoucímu Úřadu vlády ČR zaměření dotačního programu "Podpora kapacit celostátních mezioborových sítí NNO", který je financován z rozpočtové kapitoly Úřadu vlády ČR. Každoročně do 31. května Rada předkládá výroční zprávu o své činnosti za uplynulý rok.

Jeden z hlavních koordinátorů je především Ministerstvo práce a sociálních věcí, který se zaobírá činnostmi jako – Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí, dotace krajům podporující politiku stárnutí, již zmíněné zasedání Rady, dále to jsou projekty z Evropského sociálního fondu.

4 Charakteristika prostředí

Královehradecký kraj se po dlouhou dobu pyšní předních příček hodnocení co se týče kvality života. Obyvatelé v regionu oceňují kvalitní podmínky pro vzdělávání, infrastrukturu a volnočasovou činnost. Rezervy, které lidé vidí na kraji je dostupnost lékáren, kapacitu lůžek v nemocnicích, lékařskou péči a zařízení pro seniory. Zmínka byla také o oblasti občanské společnosti, zdravotních a sociálních službách. Královehradecký kraj má ze všech krajů v republice druhý největší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (15,7 %). Toto bylo impulzem pro zvolení Královehradeckého kraje do diplomové práce.

VÝSLEDNÉ POŘADÍ KRAJŮ ZA ROK 2018	
1.	Královehradecký kraj
2.	Zlínský kraj
3.	Hlavní město Praha
4.	Jihomoravský kraj
5.	Kraj Vysočina
6.	Liberecký kraj
7.	Jihočeský kraj
8.	Plzeňský kraj
9.	Pardubický kraj
10.	Olomoucký kraj
11.	Moravskoslezský kraj
12.	Středočeský kraj
13.	Karlovarský kraj
14.	Ústecký kraj

Zdroj: www.kr-kralovehradecky.cz

„Královehradecký kraj potřetí zvítězil v anketě Místo pro život. Prvními mezi ostatními kraji jsme již druhý rok po sobě. Je to důkaz, že jsme skutečně regionem, kde se lidé cítí bezpečně a dobře se jim zde žije,“ uvedl v tiskové zprávě hejtman Královehradeckého kraje Jiří Štěpán (ČSSD)

4.1 Program rozvoje územního obvodu Královéhradeckého kraje PRK

Pro oblast územního rozvoje v Královéhradeckém kraji jsou v rámci krajského úřadu určeny dva odbory – odbor regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního řádu a odbor strategického plánování a investic.

Program rozvoje Královéhradeckého kraje je programovým dokumentem. Jedná se o akční, implementační spis, který je součástí koncepčního stanoviska k rozvoji kraje jako celku.

Prvotní přípravy Programu rozvoje Královéhradeckého kraje započaly již v roce 1999 na základě pravidel Ministerstva pro místní rozvoj. V první etapě mohla do procesu tvorby PRK zasahovat i veřejnost, a to zejména prostřednictvím obcí, ve druhém stadiu byla veřejnost informována zákonnými postupy a obce byly písemně vyzvány k předložení případných připomínek. Rovněž byly realizovány regionální konference, jichž se účastnili starostové a další zainteresovaní zájemci.

PRK byl schválen v dubnu roku 2002 a ještě v témže roce byl text PRK zjednodušován a byla provedena aktualizace jeho analytické části.

Konkrétní aktuální priority pro daný rok jsou stanovovány dle rozpočtu Královéhradeckého kraje, přičemž jsou, spolu s projekty, vytyčeny rozhodující okruhy. Vše musí být v závěru schváleno zastupitelstvem, přičemž je předpokládána finanční spolupráce na projektech ze strany kraje.

Aktuální program rozvoje - Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2017-2020 vychází ze Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020, přičemž časový plán Programu odpovídá konci platnosti Strategie rozvoje a zároveň se shoduje s platností Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 a časovým rozsahem programového období Evropské unie pro období let 2014-2020. Program byl tvořen ve spolupráci s mnoha účastníky, mezi nimi například Krajský úřad královéhradeckého kraje – odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, odborné pracovní skupiny Regionální stálé konference Královéhradeckého kraje, představitelé Královéhradeckého kraje, Regionální stálá konference, Výbor pro regionální rozvoj a cestovní ruch, Centrum investic, rozvoje a inovací jakožto zpracovatel PRK.

Celkově zahrnuje Program rozvoje Královéhradeckého kraje pro období let 2017-2020 pět strategických oblastí: konkurenceschopnost a inovace, dopravní dostupnost a mobilita,

veřejné služby a občanská společnost, environmentální prostředí a sítě, vyvážený rozvoj a správa regionu. (www.kr-kralovehradecky.cz)

Na finančním zabezpečení jednotlivých aktivit a projektů se podílí jednak Královéhradecký kraj, obce, stát prostřednictvím národních dotačních programů, soukromý sektor, a dále také nevládní neziskové organizace a zejména Evropská unie (prostřednictvím strukturálních fondů).

Odpovědnost za realizaci PRK nesou z věcného hlediska příslušné odbory krajského úřadu, z hlediska politického zástupci s odpovědností za dané oblasti.

1. druhy sociálních služeb v Královéhradeckém kraji PRK vyjmenovává druhy činností, kterými se NNO zabývají. Tuto část je však nutné rozpracovat podle cílových skupin klientů. Kraj plánuje přejít na koncepci samosprávných sociálních služeb, tedy upustí od provozování svých vlastních sociálních organizací a bude sociální služby nadále pouze finančně podporovat a zajišťovat odbornou nebo technickou pomoc. K tomu slouží záměr Komunitního plánování sociálních služeb, který je zaměřen především na stanovení potřebnosti sociálních služeb a jejich vzájemné provázání jako i stanovení jednotných pravidel dostupnosti financí apod.

2. ekologické vědomí část popisuje působení NNO v oblasti životního prostředí. Dle všech předpokladů přetrvává v kraji nedostatečná komunikace veřejné správy a veřejností, informovanost a úroveň ekologické výchovy je rozdílná.

3. v oblasti lidské zdroje a ekonomický rozvoj nepřímo zmiňuje neziskové organizace a to tak, že vyjmenovává činnosti, které samy NNO zabezpečují (např. rozvoj konjunkturálních forem cestovního ruchu, rozvoj přeshraničních projektů na podporu cestovního ruchu, využití kapacit pro služby a řemesla, zavedení komunitního plánování sociálních služeb, podpora spolkového života, využití alternativních vzdělávacích programů...)

4.2 Nezisková organizace Duha o.p.s.

Nezisková organizace DUHA, o.p.s. je neziskovou organizací, která provozuje domy s pečovatelskou službou, terénní pečovatelskou službu, denní centrum a odlehčovací službu pro seniory a občany se zdravotním postižením, kteří potřebují různý stupeň pomoci, aby byli relativně samostatní, avšak nepotřebují komplexní péči. Organizace provozuje svoji činnost již od 1.1.2004 a byla založena městem Nový Bydžov.

Sociální práce jako taková, má své poslání a cíle. Jejími základními aktéry jsou klient a sociální pracovník. Sociální práce je postavena na hodnotách demokracie, lidských práv a sociální spravedlnosti. Existuje mnoho autorů, kteří se snažili definovat sociální práci například Oldřich Matoušek (2001) ve své práci cituje jednu z nejstarších definic sociální práce, která tvrdí, že „sociální práce je prostě to, co dělají sociální pracovníci“.

Další definice, definice Navrátila P. a Musila L., je založena na sociálním fungování: „Sociální práce je profesionální aktivita zaměřená na zlepšení nebo obnovení sociálního fungování klienta a na tvorbu společenských podmínek příznivých pro tento cíl“ (Navrátil P., 2001). Je však třeba vycházet nejen z konceptu sociálního fungování. Vedle potřeby intervence na úrovni klienta a na úrovni prostředí musí být zdůrazněna potřeba zajímat se o jejich vzájemný vztah a napravovat nefunkčnost tohoto vzájemného vztahu. (Janebová R. 2013). Formulace cíle sociální práce se samozřejmě různí, a to s ohledem jak na společenský a kulturní, tak i historický kontext.“ (Navrátil P., 2001).

Pečovatelská služba je poskytována jako terénní. Je určena pro osoby s tělesným, mentálním či zdravotním postižením ve věku od 18 let a dále seniorům ve věku 65 let a více, kteří jsou dlouhodobě nemocní a v souvislosti se svým zdravotním stavem jsou ve špatné sociální situaci, kterou by sami v domácím prostředí bez pomoci nezvládli. Smyslem je zajistit těmto lidem plnohodnotný život a pomoci zachovat jim životní zvyky a běžné sociální vazby.

Pomoc je poskytována ve všední dny v čase od 7:00 hodin do 18:00 hodin, v sobotu a v neděli od 7:00 hodin do 12:00 hodin, případně podle individuální potřeby a dohody. Maximální kapacita pečovatelské služby činí 80 klientů.

Tabulka 8 uvádí statistické počty klientů terénní pečovatelské služby v letech 2017 a 2018.

Tabulka 1 Počet klientů terénní pečovatelské služby v letech 2017 a 2018

Data	Počet záznamů		
	2017	2018	Meziroční změna
Počet klientů, kteří využili službu	114	134	+ 17 %
Průměrný věk	77	77	0 %

Zdroj: pomocseniorum.cz

V roce 2017 využili terénní pečovatelské služby neziskové organizace Duha o.p.s. celkem 114 klientů, v roce 2018 o 20 osob více (134). Průměrný věk uživatelů činil 77 let, a to v obou uvedených letech. V tabulce je vidět, že nárůst klientů pečovatelské služby vzrostl. Tato skutečnost se projeví i v dalších letech a to z důvodu stárnutí obyvatelstva.

Tabulka 9 zachycuje počty nejčastěji využívaných služeb v rámci pečovatelské služby poskytované společností Duha o.p.s.

Tabulka 2 Nejčastěji využívané služby pečovatelské služby v letech 2017 a 2018

Služba	Počet provedených úkonů		
	2017	2018	Meziroční změna
Běžný úklid a údržba domácnosti	64	75	+ 17 %
Dovoz obědu	54	71	+ 31 %
Běžné nákupy a pochůzky	63	69	+ 9 %
Jednorázový odvoz	55	53	- 6 %
Pronájem jídlonosiče	47	51	+ 8 %

Zdroj: pomocseniorum.cz

Mezi nejvíce poskytované služby patří běžný úklid a údržba domácnosti. Tu využilo v roce 2017 64 osob, v roce následujícím 75. Druhou nejpoptávanější pomocí je dovoz obědu. Tu požadovalo v roce 2017 celkem 54 klientů, v roce 2018 71. Meziročně zájem o dovoz obědu vzrostl o třetinu. Žádané jsou rovněž běžné nákupy a pochůzky, dále jednorázový odvoz a pronájem jídlonosiče.

Centrum denních služeb zahrnuje ambulantní typ péče. Klienti tedy do centra dochází nebo jsou dopravováni, avšak nejsou zde ubytováni. Cílovou skupinu tvoří osoby se zdravotním a tělesným postižením ve věku od 19 let a senioři. Prostřednictvím Centra denních služeb se organizace Duha o.p.s. snaží pomoci těm, kteří vzhledem ke svému

zdravotnímu omezení nebo věku nemohou žít samostatně, a rodinám s péčí o jejího člena. Centrum usiluje o to, aby tito lidé mohli aktivně trávit čas, začleňovat se do kolektivu vrstevníků, zlepšovat své schopnosti a zůstat tak co nejdéle v domácím prostředí. K základním činnostem centra patří pomoc při osobní hygieně a stravě, sociálně terapeutické činnosti, výchovné, aktivizační a vzdělávací činnosti, kontakt se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv a zájmů.

Centrum denních služeb je otevřeno každý všední den v čase 7:00-15:30 hodin. Maximální kapacita zařízení činí 14 klientů.

Tabulka 10 obsahuje počty klientů Centra denních služeb v roce 2017 a v roce 2018.

Tabulka 3 Počet klientů terénní pečovatelské služby v letech 2017 a 2018

Data	Počet záznamů		
	2017	2018	Meziroční změna
Počet klientů, kteří využili službu	25	31	+ 24 %
Průměrný věk	81	84	+ 4 %

Zdroj: pomocseniorum.cz

V roce 2017 navštívilo Centrum denních služeb 25 osob, v roce 2018 31. Meziročně vzrostl počet klientů o 24 %. Průměrný věk uživatelů činil v roce 2017 81 let, o rok později již 84 let.

Následující tabulka 11 udává počty nejčastěji prováděných úkonů v rámci centra.

Tabulka 4 Nejčastěji využívané služby Centra denních služeb v letech 2017 a 2018

Služba	Počet provedených úkonů		
	2017	2018	Meziroční změna
Pomoc při úkonech osobní hygieny	22	22	0 %
Pomoc při základní péči o vlasy a nehty	21	23	+ 9 %
Pomoc a podpora při podávání stravy	19	19	0 %

Zdroj: pomocseniorum.cz

K nejžádanějším službám Centra denních služeb patří pomoc při úkonech osobní hygieny, pomoc při základní péči o vlasy a nehty a pomoc a podpora při podávání stravy. Jednotlivé druhy služby využívá přibližně 20 klientů ročně.

Odlehčovací služba je pobytovou službou určenou pro seniory, zdravotně a tělesně postižené jedince, kteří v souvislosti se svým zdravotním stavem potřebují nepřetržitou péči jiné osoby, s cílem zajistit jim plnohodnotný život s přirozenými sociálními vazbami a životními návyky a pečující rodině umožnit odpočinek od péče o takto plně závislého rodinného příslušníka. Služba je poskytována na přechodnou dobu (zpravidla 1 týden až 3 měsíce). K základním činnostem odlehčovací služby patří pomoc při běžných úkonech, osobní hygieně, poskytnutí stravy, ubytování, kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při zařizování osobních záležitostí. Provoz centra je nepřetržitý, kapacita lůžek činí 9.

Tabulka 12 uvádí statistické počty osob, které v letech 2017 a 2018 využili Odlehčovací služby.

Tabulka 5 Počet klientů Odlehčovací služby v letech 2017 a 2018

Data	Počet záznamů		
	2017	2018	Meziroční změna
Počet klientů, kteří využili službu	62	66	+ 6 %
Průměrný věk	84	82	- 3 %

Zdroj: pomocseniorum.cz

Odlehčovací službu poskytovanou neziskovou organizací Duha o.p.s. využilo v roce 2017 celkem 62 osob s průměrným věkem 84 let. V roce 2018 počet uživatelů mírně vzrostl (o 6 %, na 66), naopak průměrný věk se o 2 roky snížil (na 82 let). Využití lůžek se pohybuje mezi 94-98 %.

4.3 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „DoPatra“

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „DoPatra“ započalo svoji činnost v rámci organizace DUHA, o.p.s. v lednu roku 2010. Od počátku fungují 2 nízkoprahové kluby. Klub Čásek, který je zaměřen pro děti od 6 do 14 let, a klub Čas pro mládež ve věku od 15 do 26 let. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež DoPatra nabízí podporu a pomoc při změně v životním způsobu dětí, mládeže a mladých dospělých v nepříznivé sociální situaci ve věku od 6 do 26 let. Jedná se o sociálně preventivní ambulantní službu.

Nízkoprahové zařízení nabízí dětem a mladým dospělým bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času a pracovníci zařízení se snaží dětem, mládeži a mladým dospělým ze sociálně vyloučených lokalit být nápomocni, aby dosáhli rovných příležitostí a možností,

kteře by jim pomohli se plně zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.(dopatra.cz)

Sociální služba Nízkořahového zařízení pro děti a mládež „DoPatra“ je poskytována v souladu s právní úpravou - dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a prováděcí vyhláškou č. 505/2006 Sb., zákona o sociálních službách. Naplňuje činnosti dle Standardů kvality sociálních služeb.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vymezuje několik základních činností pro sociální službu. Jedná se o činnosti výchovné, vzdělávací a aktivizační: besedy, podpora vlastních aktivit, pomoc se školou, práce s PC, promítání filmu, skupinové aktivity, volnočasové aktivity, hra na hudební nástroj, taneční a dramatický kroužek, sociálně terapeutické činnosti, individuální rozhovory, poradenství, pomoc v krizi, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů, poskytnutí informací, zprostředkování kontaktu na odborníka, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, akce mimo klub, víkendové a pobytové akce, propagace klubu

Zařízení spolupracuje se třemi místními základními školami v Novém Bydžově, dále také s tamním Oddělením sociálních věcí (Orgán sociálně právní ochrany dítěte, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi), Úřadem práce, Probační a mediační službou, s organizacemi Triangl a Laxus, s lékaři a se spolky a zájmovými kluby.

„Moje činnost v klubu

Mojí cílovou skupinou byly děti, a to především romské děti. Jelikož jsem s touto cílovou skupinou nikdy předtím nepřišla do styku, nevěděla jsem, co mohu očekávat. Od první chvíle jsem byla velmi překvapena a mé emoce nebyly jiné než pozitivní. Byla jsem velmi překvapena tím, jak děti do zařízení dochází a chtějí pomoc se školní látkou, dohánějí přes léto učivo, které zanedbaly během školního roku a čekají je například reparáty v srpnu. Během léta zařízení nabídlo mnoho aktivit, ať už taneční kroužek, různé sportovní turnaje, mládež zde má svojí kapelu, se kterou pravidelně zkouší. Díky své činnosti v klubu jsem měla možnost poznat náhled na veškerou problematiku ve městě, především pohledem dětí a mladých dospělých, což bylo velice zajímavé a můj názor na celou situaci to poněkud pozměnilo.“

Financování zařízení Nízkořahového zařízení pro děti a mládež „DoPatra“ se pravidelně podílí: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Královéhradecký kraj, Město Nový Bydžov.

Na činnost zařízení dále nepravidelně přispívají různé společnosti a podnikatelé formou sponzorských darů.

V roce 2011 došlo v Novém Bydžově k občanským nepokojům spojeným se slovními šarvátkami romské minority s majoritou. Tyto nepokoje vyústily v pochod Dělnické strany sociální spravedlnosti městem. Vlivem těchto nepokojů odstartoval v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost projekt Romské integrace v Novém Bydžově. Město Nový Bydžov najalo 2 terénní sociální pracovníky, 2 asistenty prevence kriminality a zároveň byl z projektu zafinancován klub Čas, kdy byla pozornost soustředěna především na mládež od 15 let. Evropský sociální fond podporoval v rámci své činnosti osoby vždy od 15 let věku.

Klub Čásek je zařízením pro děti ve věku 6-12 let, kterým je poskytována pomoc při změně v životním způsobu, kdy se ocitly ve špatné sociální situaci tak, aby měly kde smysluplně trávit svůj volný čas a najít radu a pomoc. Je součástí nízkoprahového zařízení pro děti a mládež „DoPatra“. Jedná se o nepobytové zařízení, které mohou děti ve věku 6-12 let navštěvovat každé pondělí a středu v čase 14:00-18:00 hodin. Maximální počet jedinců v klubu v daném okamžiku je určen na 20 osob.

Klub mohou navštěvovat jak dívky, tak chlapci z jakékoliv rodiny, přičemž nemusí ani sdělit své jméno, ale pouze přezdívku. V rámci otevírací doby jsou v klubu pro děti připraveny různé činnosti, které jsou dobrovolné, dítě se jich tedy může, ale nemusí účastnit. Programové i volnočasové aktivity klubu (hry, základní poradenství, besedy, práce s internetem apod.) jsou bezplatné, pouze se přispívá na akce, které jsou mimo klub (výlety apod.).(dopatra.cz)

Tabulka 13 udává počty zájemců a uživatelů klubu Čásek, počty kontaktů a poskytnutých služeb v letech 2017 a 2018.

Tabulka 6 Statistiky klubu Čásek za rok 2017 a 2018

Data	Počet záznamů		
	2017	2018	Meziroční změna
Počet zájemců a uživatelů	62	51	-18 %
Počet kontaktů	1 996	1 610	-19 %
Počet poskytnutých služeb	5 385	3 737	-31%

Zdroj: dopatra.cz

Za rok 2018 měl klub Čásek 51 zájemců a uživatelů, zatímco v roce 2017 to bylo 62, tedy o 11 více. Počet proběhnutých kontaktů činil v roce 2017 1996, v roce 2018 1610, což představuje meziroční pokles o 19 %, početně o 386. V roce 2017 bylo návštěvníkům klubu Čásek poskytnuto 5385 služeb, v roce 2018 pak 3737, což bylo o 1648 (31 %) aktivit méně než v roce předcházejícím.

Klub Čas je zaměřen na pomoc mládeži a malým dospělým ve věku 13-26 let při změně v životním způsobu v nepříznivé sociální situaci. Klub nabízí této cílové skupině prostor pro trávení volného času, čímž se snaží předcházet rizikům, která jsou spjata s dospíváním a ranou dospělostí. Klub mohou navštívit mladí ve věku 13-26 let, kteří jsou, stejně jako děti navštěvující klub Čásek, ve složité životní situaci, která ohrožuje jejich zdraví, rodinné zázemí, mezilidské vztahy, společenské či pracovní uplatnění (šikana, kriminalita, nezaměstnanost, vola školy, zadluženost, bydlení, těhotenství v nezletilém věku, dávky sociální podpory apod.), nebo ti, kteří chtějí trávit svůj volný čas smysluplně.

Klub Čas je nepobytovým zařízením, tudíž ho lze navštěvovat jen ve vymezeném čase, který je stanoven na úterý a čtvrtky, vždy od 14:00 do 18:00 hodin, přičemž maximální počet jedinců v jednom okamžiku je omezen na 20 osob, tedy stejně jako v klubu Čásek. (dopatra.cz) Při návštěvě také, jako v klubu Čásek, nemusí jedinec uvádět své jméno, účast na připravených aktivitách je dobrovolná, služby jsou poskytovány zdarma, vyjma akcí mimo klub, na které se přispívá.

Tabulka 14 uvádí statistické počty klubu Čas za rok 2017 a rok 2018.

Tabulka 7 Statistiky klubu Čas za rok 2017 a 2018

Data	Počet záznamů		
	2017	2018	Meziroční změna
Počet zájemců a uživatelů	76	75	-1 %
Počet kontaktů	2 732	2 159	-21 %
Počet poskytnutých služeb	7 469	5 321	-29%

Zdroj: dopatra.cz

Jak lze vidět ve výše uvedené tabulce, v roce 2017 navštívilo klub Čas 76 zájemců a uživatelů, v roce 2018 jich bylo 75. Kontaktů proběhlo v rámci klubu v roce 2017 celkem 2732, v roce 2018 pak o 573 méně (2159). Počet poskytnutých služeb klesl ze 7469 v roce 2017 na 5321 v roce 2018, což představuje meziroční pokles o 2148 (29 %).

4.4 Salinger, z.s.

Salinger, z.s. je spolkem, který vznikl 1.12.1997 se sídlem v Hradci Králové. Posláním této neziskové organizace je poskytování pomoci a podpory dětem, mládeži a rodinám ve složitých životních situacích s cílem sociálního začlenění a prevence sociálního vyloučení. K oblastem působení patří jednak Královéhradecký kraj a dále také kraj Pardubický a Liberecký. K základním hodnotám spolku patří podpora a aktivizace klienta, respekt, partnerství a otevřený dialog, odbornost a profesionalita, pozitivní pracovní atmosféra, kolegiálnost a veřejná angažovanost.(salinger.cz)

Svoji vizi naplňuje Salinger, z.s. prostřednictvím šesti středisek:

- Budulínec,
- Stopa čápa,
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Modrý pomeranč,
- Triangl,
- Centrum Síťovka,
- Kulturní Centrum ZIP.

Budulíněk Středisko Budulíněk je zaměřeno na podporu rodičovství. Cílovou skupinu tvoří rodiny z Hradce Králové, rodiče na mateřské a rodičovské dovolené, těhotné ženy včetně jejich partnerů. Služby zahrnují skupinové poradenství, hlídání dětí (jako doprovodnou službu), cvičení pro maminky s dětmi, cvičení pro těhotné, prenatální přípravu, co-working centrum (nabídka práce na počítači s přístupem k internetu včetně tisku nezbytných materiálů pro rodiče na mateřské či rodičovské dovolené). Smyslem fungování střediska je posílení rodičovských kompetencí, vzájemný kontakt s rodinami, možnost hlídání dětí, pomoc při sladování rodinného, osobního a pracovního života, pomoc při obtížné situaci spojenou s výchovou dítěte.(salinger.cz)

Od 1.1.2019 bylo centrum Budulíněk nuceno pozastavit svoji činnost, a to z důvodu absence prostorů pro své fungování. Středisko v současné době hledá prostory vhodné pro služby rodinného centra, které budou jednak ekonomicky udržitelné a jednak dobře dostupné pro klienty.(salinger.cz)

Stopa čápa Středisko Stopa čápa nabízí sociální služby a služby sociálně-právní ochrany dětí. Hlavní cíl je pomoci rodinám zajistit zdravé a stabilní prostředí pro zdravý vývoj a život v něm.

V rámci činností organizace jsou poskytovány informace zájemcům a žadatelům o náhradní rodinnou péči, pomáháno dětem, aby se vyrovnali se vztahem ke svým rodičům a se svojí situací, poskytovány kontakty dítěte s vlastní rodinou, pokud je to v zájmu dítěte apod.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Modrý pomeranč zařízení pro děti a mládež Modrý pomeranč poskytuje pomoc dětem a mladým ve věku od 7 do 21 let věku v situaci, kterou nejsou schopni sami řešit a nemají, na koho jiného by se mohli obrátit, a to z oblasti vztahů v rodině, ve škole, mezi vrstevníky, při hledání zaměstnání apod. Cílem poskytovaných služeb je posílit samostatnost, zapojit se do běžného života, naučit zodpovědnosti za vlastní jednání a chování a smysluplné, bezpečné, aktivní trávení volného času. Služby jsou dostupné bez registrace a jsou bezplatné. Poskytovány jsou jak terénně, tak ambulantně. (salinger.cz)

Triangl Středisko Triangl pomáhá rodinám s dětmi v obtížné situaci, s níž si nedokážou poradit sami, s cílem spokojené fungující rodiny bez nutnosti odebrání dítěte z domova, popř. návratu dítěte z ústavní péče zpět do rodiny. Cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi do

18 let věku, kteří mají bydliště v Královéhradeckém kraji. Služby jsou poskytovány ambulantní i terénní formou a patří mezi ně pomoc v oblasti péče a výchovy o dítě, komunikace v rodině, jednání s úřady, školami, odborníky, preventivní skupinový program, motivace a podpora je zodpovědnosti a smysluplnému způsobu života.

Centrum Síťovka Posláním centra Síťovka je pomoc a podpora rodinám s dětmi s cílem zvládnout těžké období, v němž se vyskytly, nebo jim taková situace bezprostředně hrozí. Služby jsou určeny rodinám s dětmi, včetně rodičů samoživitelů a nastávajících rodičů. Pomoc je poskytována v oblasti hospodaření péče o rodinu, děti a domácnost, bydlení, zaměstnání, vzdělávání, doplňování kvalifikace.

Komunitní centrum ZIP poskytuje podporu a pomoc rodinám s dětmi v tíživé životní situaci. Pomáhá jim při uplatnění na trhu práce, orientaci ve finanční situaci, komunikaci se školou a úřady, přípravou do školy, řešení ukončení školní docházky a nástupu do nové školy či zaměstnání s cílem posílit schopnosti tyto situace řešit samostatně. Služby jsou poskytovány jak ambulantní, tak terénní formou.

5 Šetření v terénu

Praktická část se věnuje rozdělení dvou organizací a to organizace Duha o.p.s a organizaci Salinger. Obě dvě organizace jsou přínosem potřebným. Kvalitativní šetření probíhalo formou rozhovorů s neziskovou organizací, krajem a jejich pracovníky. Kvantitativní šetření probíhalo mezi občany Královehradeckého kraje a okolí Novobydžovská. Před šetřením byl proveden předvýzkum, který byl následně upraven.

5.1 Kvantitativní šetření

V praktické části jsem se dotazovala občanů královehradeckého kraje na neziskový sektor a dobrovolnictví, který s ním úzce souvisí. Šetření bylo prováděno pomocí dotazníků. K jeho odzkoušení proběhl předvýzkum, kdy bylo osloveno 8 respondentů, následně vyhodnoceny výsledky a provedeny úpravy. Dotazník byl poté náhodně rozeslán mezi veřejnost. Tímto dotazníkem měly být potvrzeny či vyvráceny hypotézy (Disman, 2000, s. 120).

Na základě otázek pro kvantitativní řešení byly stanoveny následující výzkumné otázky:

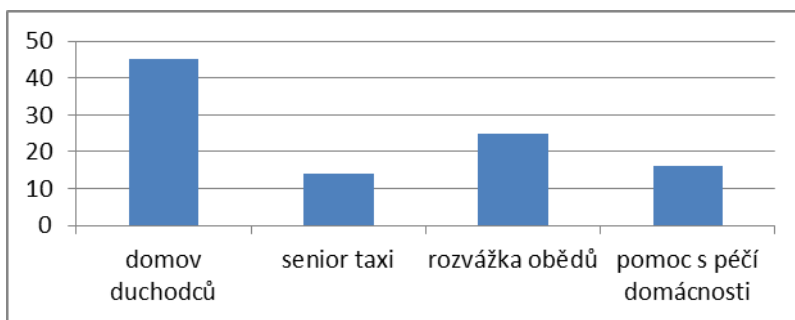
1. Více jak ½ dotazovaných si myslí, že je potřeba zlepšit chod sociálních služeb ve městě a jeho okolí.
2. Více jak ½ respondentů bude vědět o činnostech Duha o.p.s a Salinger.
3. Dotazovaní se domnívají, že jsou neziskové organizace v regionu dostatečně zastoupeny.
4. Více jak ½ respondentů již využila služeb neziskových organizací.

Z celkového počtu 150 rozeslaných dotazníků mezi veřejnost, bylo vráceno 113 vyplněných dotazníků, což znamená 75% návratnost. Výsledky šetření v procentech jsou zaznamenány v grafech viz.příloha 3

Sestava dotazníků probíhala za pomoci literatury (Disman, 2000, s.120).

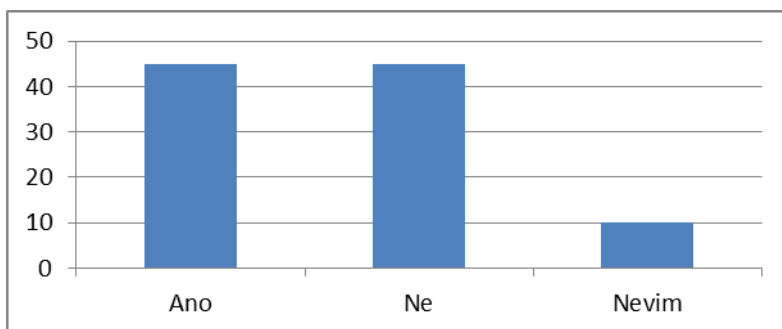
Celkového počtu 150 rozeslaných dotazníků mezi veřejnost jich bylo navraceno 113 dotazníků, což znamená 75% návratnost. Výsledky jsou zaznamenány v grafech viz. Příloha 3

1) Využili byste Vy nebo někdo z Vaší rodiny nějaké nové typy služeb?

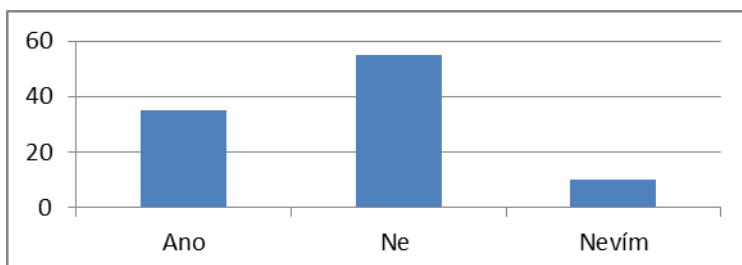
Z tabulky vyplývá, že 45% dotazovaných jsou pro vybudování více domovů pro seniory dále 14% respondentů pro senior taxi, 25% respondentů je pro rozvážení obědu a zbylých 16% je pro péči s domácností.

2) Co si myslíte, je potřeba zlepšit chod sociálních služeb ve městě a jeho okolí?

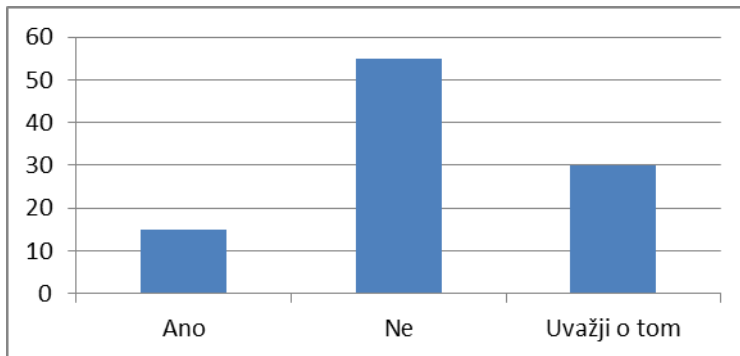
Z tabulky vyplývá, že 45% respondentů odpovědělo kladně, 45% respondentů odpovědělo záporně a 10% respondentů odpovědělo neutrálně

3) Je informovanost sociálních služeb dostatečná?

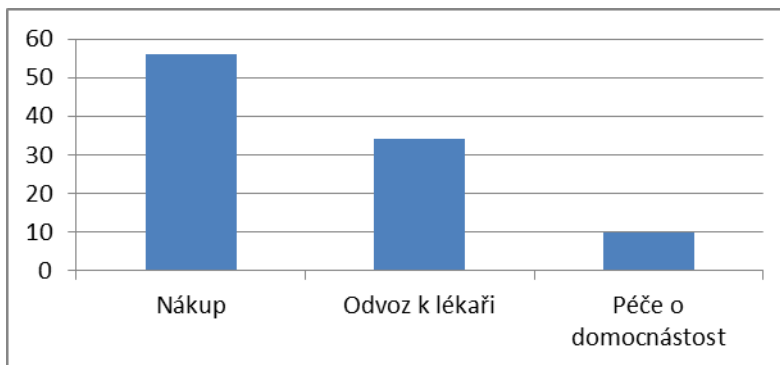
Z tabulky vyplývá, že 35% respondentů odpovědělo kladně, 55% respondentů odpovědělo záporně a 10% respondentů odpovědělo neutrálně

4) Už jste využili služeb neziskových organizací?

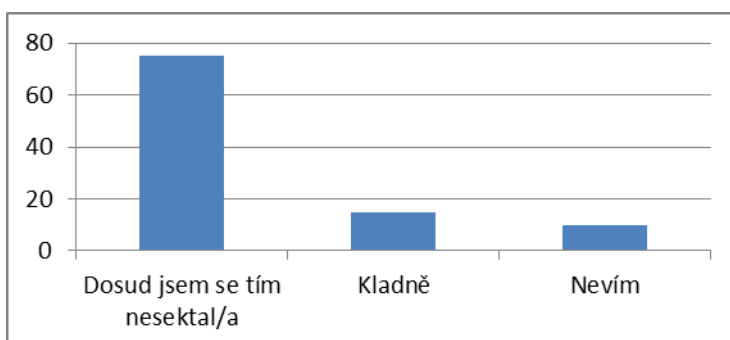
U této otázky odpovědělo 15% respondentů ano, 55% respondentů ne a 30% respondentů o této službě uvažuje

5) Jaký typ služeb využíváte?

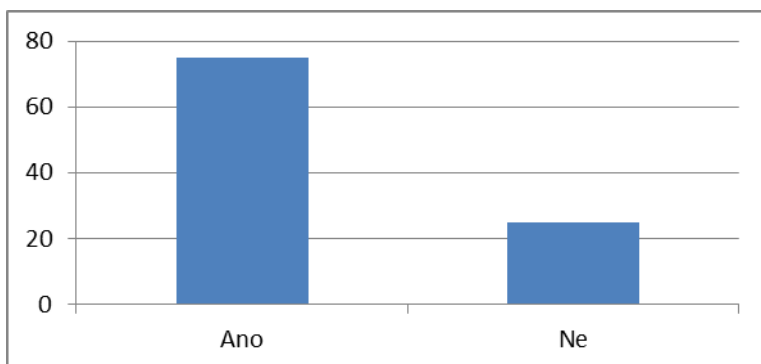
Z tabulky vyplývá, že 56% respondentů využívá službu nákupu, 34% respondentů využívá odvoz k lékaři a 10% respondentů využívá pomoc v domácnosti

6) Jak vnímáte dobrovolnickou činnost v neziskových organizacích?

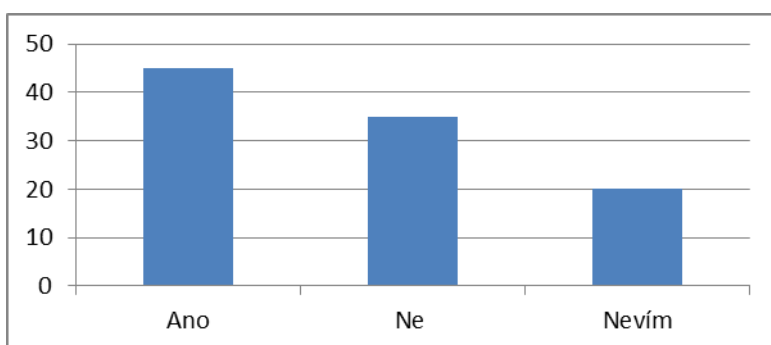
Z tabulky vyplývá, že 75% respondentů se s dobrovolníkem již setkala, 5% respondentů vidí dobrovolnickou činnost kladně a 10% odpovědělo neutrálně

7) Znáte organizaci Duha o.p.s a Salinger?

Z tabulky vyplývá, že 75% respondentů dotazované organizace nebo o nich slyšel a 25% respondentů zmíněné organizace nezná.

8) Domníváte se, že jsou ve Vašem regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny?

Z tabulky vyplývá, že 45% respondentů se domnívá, že v oblasti je dostatek organizací, dále 35% respondentů se domnívá, že organizací je nedostatek a 20% respondentů odpovědělo neví.

Z šetření vyplývá, že dotazovaní jsou pro vybudování více domovů důchodců vzhledem k současnému nedostatku, kdy je čekací doba až 2 roky. Většina nechce být jako přítěž rodině, a rádi by byli na místě, kde bude o ně postaráno, a kde mají i své přátele. Ti, kteří pobývají i nadále doma, rádi využívají služeb neziskových organizací, pokud jsou informováni o takové možnosti. Informovanost služeb, které mohou být poskytnuty potencionálním klientům, je nedostatečná a většina o ní neví. Proto většina dotazovaných služby, dosud nevyužila. Nejvíce zatížená služba je nákup, úklid domácnosti a odvoz k lékaři. Většina respondentů zná v okolí nějakou neziskovou organizaci, na kterou plánuje se obrátit.

Statistická hypotéza

Pro stanovení statistické hypotézy byla použita metoda chí-kvadrát test (χ^2 - test).

Hypotéza 1

1H₀ - Předpokládám, že není závislost mezi muži a ženy v informovanosti sociálních služeb.

2H₁ - Předpokládám, že je závislost mezi muži a ženy v informovanosti sociálních služeb.

Hypotéza 2

2H₀ - Předpokládám, že není závislost mezi muži a ženy, kteří se domnívají, že jsou v regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny

2H₁ – Předpokládám, že je závislost mezi muži a ženy, kteří se domnívají, že jsou v regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny

Stanovené hypotézy byly na závěr vyhodnoceny pomocí statistické metody chí-kvadrát test (χ^2 - test). Z výsledných dat byly následně vyvozeny závěry.

Vyhodnocení hypotéz pomocí statistické metody

Hypotéza 1

$1H_0$ - Předpokládám, že není závislost mezi muži a ženy v informovanosti sociálních služeb.

$2H_1$ - Předpokládám, že je závislost mezi muži a ženy v informovanosti sociálních služeb.

Pozorované četnosti: n_{ij}

Tabulka č. 2. **Je informovanost sociálních služeb dostatečná?**

Je informovanost sociálních služeb dostatečná?				
	ANO	NE	NEVÍ	n_i
ŽENY	34	27	8	69
MUŽI	6	35	3	44
n_j	40	62	11	113

Zdroj: vlastní zpracování

- hladina významnosti α byla zvolena 5 % (0,05)
- testové kritérium = 18,2712
- kritická hodnota = 5,991

testové kritérium > kritická hodnota $\rightarrow H_1$ existuje závislost

Hodnocení:

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu $1H_0$ o nezávislosti jednotlivých znaků zamítáme a přijímáme tak hypotézu $1H_1$, která značí statisticky významnou závislost mezi muži a ženy v informovanosti sociálních služeb.

Jedná se o závislost střední.

Hypotéza 2

$2H_0$ - Předpokládám, že není závislost mezi muži a ženy, kteří se domnívají, že jsou v regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny

$2H_1$ – Předpokládám, že je závislost mezi muži a ženy, kteří se domnívají, že jsou v regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny

Pozorované četnosti: n_{ij}

Tabulka č. 3. **Domníváte se, že jsou ve Vašem regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny?**

. Domníváte se, že jsou ve Vašem regionu neziskové organizace dostatečně zastoupeny?				
	ANO	NE	NEVÍ	n_i
ŽENY	24	29	16	69
MUŽI	27	10	7	44
n_j	51	39	23	113

Zdroj: vlastní zpracování

- hladina významnosti α byla zvolena 5 % (0,05)
- testové kritérium = 7,811
- kritická hodnota = 5,991

testové kritérium > kritická hodnota $\rightarrow H_1$ existuje závislost

Hodnocení:

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu $2H_0$ o nezávislosti jednotlivých znaků zamítáme a přijímáme hypotézu $2H_1$, která značí statisticky významnou závislost mezi muži a ženy v dostatečném zastoupení neziskových organizací v regionu. Jedná se o slabou závislost,

5.2 Kvalitativní šetření

Výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření, které bylo odesláno pomocí emailu. Bylo osloveno několik neziskových organizací. Dále šetření probíhalo pomocí strukturovaných rozhovorů, kde byl kontaktován Krajský úřad a neziskové organizace. Rozhovor byl domluven i s neziskovou organizací Duha o.p.s Nový Bydžov. Dotazníkové šetření bylo provedeno i mezi obcemi, kterým byl zaslán email s dotazníkem.

Všechny dotazované organizace jsou sjednoceny s odpověďmi, hlavním předmětem, tedy cílem jejich práce je poskytování sociálních služeb, které umožní klientům co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí a snížit dopady nepříznivé sociální situace. Většina organizací je spokojena s lokalitou i se zázemím, které mají k dispozici. Převážně se jedná o pronajaté prostory od města, ve kterém se nachází. Nespokojenost se často týká malých neziskových organizací, které jsou mimo větší města. Důvodem je, taková struktura obcí, která převážně zahrnuje malé obce do 500 obyvatel.

Všechny organizace se podílí na veřejném dění, jak už z velké tak i malé části. Jedná se především o bytovou politiku, komunitní plán, pomoc seniorům či mentálně postiženým lidem nebo v současné době otázky romské komunity. Většina organizací dokládá míru závislosti na veřejných financích a mírnou nespokojenost legislativními omezeními a pasivním přístupem veřejnosti. Tuto oblast by požadovali neziskové organizace zlepšit. U organizací můžeme najít i slabou míru konkurence, kde je na prvním místě kvalita služeb. Proto organizace plánují rozšíření svých služeb (výstavba domova pro seniory) a aktivit pro potenciaální zákazníky, popřípadě větší míra bude věnována marketingu a propagaci. Pro tyto účely jsou využívány neziskovými organizacemi dotační tituly například podpora z Operačního programu zaměstnanosti – personální projekt nebo podpora vzdělání. Nejprínosnější pro organizace je společná propagace MAS, dotační informační servis nebo finanční nástroje jako je zvýhodněný úvěr.

Z rozhovorů bylo zjištěno, že současné neziskové organizace jsou více méně spokojeni se spoluprací s krajem, který se snaží vždy vyjít vstříc a vždy pomoci. Nejdůležitější pro všechny organizace je komunikace v elektronické podobě, tak i komunikace osobní a to, jak formou poradenství, nebo pomocí seminářů a různých školení. Dobrovolnickou činnost jako pomocnou sílu, využívá většina organizací.

6 Výsledky a diskuse

Z dotazníkového šetření, které zaslali obce, je jasné, že komunikace mezi obcemi a neziskovými organizacemi nefunguje a je potřeba na ni zapracovat. Komunikace s NNO a obcemi, by přispěla k větší informovanosti, ve které najde nezisková organizace své potencionální klienty. Obce nejsou dostatečně informovány o možnostech, které nezisková organizace přináší, a proto v tomto případě je vhodné navrhnout setkání či zasedání pro neziskové organizace a obce, které by se chtěli zapojit a tak více informovat své občany a možnosti využití služeb a více se dozvědět co nezisková organizace přináší. Obce již budou moci své občany informovat jak na jejich webových stránkách, vývěskou v obci tak i ústně při setkání na obecním úřadě.

Spokojenost klienta je pro neziskové organizace a kraj jeden z nejdůležitějších cílů, pro který je potřeba důsledněji spolupracovat. Pouze v tomto případě, kdy bude fungovat komunikace, nabyde i rozvoj sociálních služeb, který bude ve prospěch občanů, budoucích klientů. V tomto případě se jedná pouze o důležitý kraj, který musí umět ihned jednat a umět si s dotazovanými problémy poradit a tím pomoci tazatelské organizaci. Co se týče potencionálních klientů je potřeba řešit jejich informovanost a možnost dohledat požadované informace, které klient potřebuje. Veřejnost v současné chvíli není dostatečně informovaná o svých možnostech, které jsou nabízeny v okolních organizacích, popřípadě nevědí, kam se s problémem mají obrátit. Tato situace pokládá otázku, proč tato spolupráce či pomoc není v tomto sektoru větší? Odpověď nelze přesně specifikovat, ale je pro zamyšlení pro neziskové organizace. Jak zachycuje Croft a Beresfot (1992) participace v sociálních politikách je nutná. Společnost, která se pyšní kultivovaností, lze poznat podle chování k seniorům. Tento názor sdílelo až 78% respondentů (seniorů) a 68% respondentů státní populace (Sak a Kolesárová. 2012). Řada významných úspěchů bylo dosaženo díky legislativní úpravě a to především – kvalita služeb a především zvyšování odbornosti pracovníků, avšak najdeme i slabé stránky a to financování, které působí nedostatky v terénních službách, posuzování příspěvků a následná kontrola, zda příspěvek je opravdu využíván na danou péči.

Vzhledem k demografickému vývoji a stárnutí obyvatel, je zapotřebí sociálních terénních služeb navrhnout takový model, který by prospěl a pomohl neziskovým organizacím a případným zájemcům o službu. Financování je v současnosti velice diskutovaným tématem. V současné chvíli nelze najít studii, která by podrobně mapovala dopady stárnutí a potřebu sociálních služeb v České Republice (Průša,2015) Nyní lze použít pouze dvě prognózy a to od MPSV (B. Burcin a T.Kučera), kteří vycházejí z dat 2008/2010 a ČSÚ, která byla vytvořena z dat roku 2013. Protože každá prognóza upřednostňuje jinou organizaci, tudíž jsou jejich výsledky odlišné. Index stáří z prognózy MPSV bude v roce 2050 nabývat hodnot téměř 200 a podle prognózy ČSÚ dokonce hodnoty necelých 250. Podle prognózy MPSV nabývá hodnot 50,7 % a podle prognózy ČSÚ hodnot 58,6 %, a protože hodnota v roce 2014 byla necelých 26 %, tak se závislost zdvojnásobila.

Model, který je možno v tomto případě navrhnout je model spolupráce správních obvodů ORP (tzv. obcí III. stupně). Obce mezi sebou navrhnou možný systém financování terénních sociálních služeb (pečovatelské služby) a to v nejbližším vybraném místě a navrhnou způsob výpočtu podílu jednotlivých obcí založený na počtu obyvatel a počtu klientů služby. Tato možnost financování je zcela dobrovolná, obce nejsou povinni tu možnost sociálním službám poskytnout. Systém financování by měl být nastaven tak, aby pro rozpočet obce tato možnost neobsahovala vysokou zátěž. Platby by měli být postaveny na solidaritě všech dotazovaných obcí s ohledem na nepříznivou demografickou strukturu systému financování služeb.

Návrh způsobu výpočtu – do 500 obyvatel obce platba 50 Kč/obyvatele a nad 500 obyvatel platba 10 Kč/obyvatele. Je potřeba navrhnout a dodat přesný termín splacení požadované částky za obyvatele. Termín je vždy upřesněn po schválení systému zastupitelstvem a podpisem dotační smlouvy dle zákona č.250/2000 Sb. Velká část prostředků, by byla směřována na úhradu mzdových nákladů sociální služby. Z těchto plateb, lze zaměstnat dalšího pracovníka, zakoupit nové auto, které je potřeba pro rozvoz obědů, dojíždění za klienty aj.

Model, který byl navržen, by mohl pomoci jak obcím při komunikaci a informovanosti občanů, tak neziskovým organizacím při hledání nových klientů a informovanosti potenciálních klientů. Základ pro občanskou společnost jsou vždy neziskové organizace, které se často vyvíjejí pro zamezení určité situace či problému. Jejich založení je za účelem prospěšnosti. Jejich cíl je participace na pomoc v krizových situacích, zdravotních a sociálních službách, péče o nemocné (postižené), často se podílejí na ochraně životního prostředí, kulturních památek, pracují ve sportovních sdruženích. Jejich různorodost a emancipovanost je přínosem do oblastí lidských životů a společnosti. NNO můžeme označit jako dodavatelem služeb a jeho know-how.

Pro svoji funkci neziskové organizace využívají vlastní příjmy, veřejné a neveřejné zdroje, komunikaci. Především je nutné podotknout, že ne - všechny neziskové organizace mají stejné podmínky. Stát vytváří finanční a věcné podmínky, aby umožnil NNO poskytovat takové služby, kterých je v současné chvíli potřeba a nedostatek. Důvěra mezi státem, krajem a NNO je v tomto ohledu důležitá. Služby organizací bývají v podstatě efektivnější a na vyšší úrovni kvality. Zajištění NNO má na starosti v České Republice stát, organizace jsou poskytovatelem veřejných služeb a to je potřeba si uvědomit. Ačkoliv v našich zemích byly dříve nestátní neziskové organizace (NNO) běžnou součástí života, desetiletí socialismu představovala a představují zásadní narušení kontinuity. I přesto se v posledních dvaceti letech opět postupně NNO vrací na své původní místo – jako součást naší společnosti a také jako součást života každého z nás.

Zjednodušení spolupráce mezi státem a nestátními neziskovými organizacemi byla schválena vládou v roce 2015. Jedna z nejdůležitějších změn jsou dotace od kraje či státu, které vyplývají z jejich kompetence. Nejdůležitější změna vznikla s platností nového zákoníku, který upravuje název již vzniklé organizace tak bylo nutné udělat změnu i v základních dokumentech organizace. Nově zvolený systém, momentálně začíná a momentálně není možné najít nedostatky.

Pro stanovení statistické hypotézy byla použita metoda Fisherův test

Hypotéza 1

1H0 - Předpokládám, že není závislost mezi počtem obyvatel v obci

1H1 - Předpokládám, že je závislost mezi počtem obyvatel v obci

Stanovené hypotézy byly na závěr vyhodnoceny pomocí statistické metody Fischerův test. Z výsledných dat byly následně vyvozeny závěry.

Vyhodnocení hypotéz pomocí statistické metody Fisherův test

Hypotéza 1

1H0 - Předpokládám, že není závislost mezi počtem obyvatel

1H1 - Předpokládám, že je závislost mezi počtem obyvatel

Vliv počtu obyvatel na vyplacenou částku neziskové organizaci.		
počet obyvatel	50,- / obyvatel	10,- / obyvatel
470	23500	0
540	0	5400

- hladina významnosti α byla zvolena 5 %

$p < \alpha \rightarrow H_1$ existuje závislost

Hodnocení:

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu 1H0 o nezávislosti jednotlivých znaků zamítáme a přijímáme tak hypotézu 1H1, která značí statisticky významnou závislost počtem obyvatel v obci do 500, v obci nad 500 obyvatel v obci. Závisle proměnná.

7 Závěr

Diplomová práce se zabývá problematikou financování a komunikací neziskových organizací. Zadání práce bylo zaměřeno především na navrhnutí modelu, který by zajistil další zdroj financí a usnadnil nebo zlepšil komunikaci mezi neziskovými organizacemi v kraji. Dále pozornost byla zaměřena na komunikaci obcí a kraje s neziskovými organizacemi, povědomost a znalost mezi běžnou populací jakožto potencionálními zákazníky.

V teoretické části práce, je popisováno členění neziskových organizací, podle kritérií, které neziskové organizace splňují, dále jejich vymezení. Praktická část mapuje kraj, především komunikaci mezi krajem a neziskovými organizacemi, dále pak mezi obcemi a to především v jejich komunikaci s občany a komunikaci mezi neziskovými organizacemi a občany. Byla navržena doporučení, která pomohou jak při komunikaci mezi subjekty. Přínos práce je tedy: navrhnutí modelu, který navrhuje systém tj. zdroj financování služeb, a zároveň usnadňuje komunikaci mezi organizacemi a obcemi, která je důležitá pro další spolupráci a spolupráci do budoucna.

Z výsledků je zřejmé, že komunikace mezi krajem a neziskovými organizacemi funguje výborně. Kraj je vždy nápomocen a snaží se neziskovým organizacím s čímkoliv pomoci. Pro NNO je důležitá zpětná vazba, jak v emailové komunikaci, tak při osobním setkáním. Organizace využívají semináře, které kraj nabízí pro jejich zlepšení a kvalitu služeb. Mohou vybírat z vícera kurzů, které jim jsou nabídnuty. Komunikace mezi obcemi a občany, je poněkud slabší. Tady by bylo dobré zvýšit komunikaci neziskových organizací a informovat například obecní úřady o možnostech, které neziskové organizace nabízejí a ty by jej měli předat dále svým občanům, jak už formou dokumentu na úřední desce obce nebo obecním rozhlasem, samozřejmostí by měly informace i na webových stránkách obce. Model, který byl navržen výše viz. *výsledky a diskuze* by pomohl jak neziskovým organizacím, zajistit nové klienty, ale i zajistit jejich informovanost o službách, které jim může NNO nabídnout. Dále by se zlepšila komunikace mezi obcemi a NNO, která je pro ně přínosem.

Potřebné zdroje, které zajišťují chod organizace, jsou čerpány zejména od státu jako dotace, následně jsou to dotace od kraje, příspěvky od klientů, ESF, projekty z OPZ a ORP. Ačkoliv se v posledních letech množství NNO výrazně vyvinulo směrem k určitému stupni profesionalizace, ve všech těchto organizacích je stále dost prostoru k vylepšení fungování, ať už po stránce například řízení, nastavení vnitřních procesů, managementu financí, fundraisingu, komunikací mezi krajem, obcemi a občany samotnými. Ne každá NNO musí usilovat o úplnou dokonalost ve všech oblastech. Různorodost je jednou ze základních vlastností neziskového sektoru, ať už se jedná o pestrost zaměření, velikost, styl a formu vedení nebo metody práce. I když současná doba je taková, že populace stárne a neziskové organizace hledají členy svého týmu, aby uspokojili všechny své klienty. Ztráta této pestrosti a různorodosti by byla velkou ztrátou pro všechny, jejichž životy jsou díky NNO o něco lepší. A právě zlepšení údělu lidí musí být hlavním cílem NNO, ať už se jedná o například naše vlastní zdraví, které si utužujeme v místním sportovním klubu, nebo o školy a nemocnice v rozvojových zemích, které NNO staví a provozují. Proto je potřeba usilovat o kvalitu těchto služeb, a proto kraj a sdílené ORP by se měli snažit o jejich dostupnost.

8 Seznam použitých zdrojů

- B. BURCIN a T.KUČERA 2010 Prognóza populačního vývoje České republiky na období 2008–2070
- FRIČ, P. (2000) Neziskové organizace a ovlivňování veřejné politiky. Praha: Agens, ISBN80-902633-6-4 35.
- FRIČ, P. a GOULLI, R. (2001) Neziskový sektor v České republice. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 80-86432-04-1 36.
- HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál. 2005, 407 s. ISBN 80-7367-040-2
- JURÁŠKOVÁ, Olga a kol. Velký slovník marketingových komunikací. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4354-7
- KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha : Linde Praha a.s., 2007, ISBN: 978-80-7201-665-
- KUNZ, Vilém. Společenská odpovědnost firem. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, IBSN 9788024739830
- MATOUŠEK, O. a kol. (2011). Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0041-3.
- MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Vyd. 2., přeprac. Praha: Portál, 2008. IBSN 978-80-262-1154-9
- NORTON, M. Praktický průvodce fundraisingem pro neziskové organizace, Nadace Via, Praha, 2003
- ORT, J. (2004) Kapitoly ze sociologie stáří. Ústí Nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně. ISBN 80-7044-636-6. 97.
- PAVLÍK, Marek a kol. Společenská odpovědnost organizace: CSR v praxi a jak s ním dál. 1. vyd. Praha: Grada, 2010
- PILÁT, M. (2015) Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0932-4
- PRŮCHA, P. Správní právo, Obecná část. Praha. 7. vydání : MU Brno – Doplněk Brno, 2007. IBSN 978-80-7239-207-0
- REKTOŘÍK, J. (2010) Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. Praha: Ekopress. ISBN 80-861-1941-6. 111.
- REKTOŘÍK, J. a kol. (2007) Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. Praha:Ekopress. ISBN: 978-80-86929-29-3 110.

- SALAMON, L. a SOKOLOWSKI, W. (1999) Global civil society: dimensions of the nonprofit sector. Baltimore, MD: Johns Hopkins Center for Civil Society Studies., ISBN 18-863-3342-4. 119.
- SALAMON, L., M. a ANHEIER, H. K. (1992) In Search for Nonprofit Sector I: The Question of Definitions. The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Projekt. Baltimore: Institute for Policy Studies, JHU, Workeng Paper no. 2. ISBN 1-886333- 09-2 120.
- SALAMON, L., M. a ANHEIER, H. K. (1994) In Emerging Sector: The Nonprofit Sector in Comparative Perspective – An Overview. The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Projekt. Baltimore: Institute for Policy Studies, JHU. ISBN 9781886333000
- SODOMKA, V, ŠPOK, R. Průvodce strukturálními fondy Evropské unie pro neziskový sektor. Praha : Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, 2004. 112 s
- SVOBODA, Václav. Public relations moderně a účinně. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2009 – elektronická podoba
- TETŘEVOVÁ, Liběna a kol. Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví. První vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, ISBN: 978-80-271-0285-3
- TOŠNER, J. a SOZANSKÁ, O. (2006) Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-178-6
- VAJDOVÁ, T. (2005) Česká občanská společnost 2004. Brno: CERM. ISBN 80- 7204-379-X 142.
- VAJDOVÁ, Z. (1996) Politická kultura – teoretický koncept a výzkum. Sociologický časopis/ Czech Sociological Review 32 (3): 339-351. ISSN 0038-0288. 143.
- Velký sociologický slovník. (ed. Petrůšek, M.) (1996) Praha: Karolinum. ISBN 80- 7184-311-3

Internetové zdroje

FORST, A. (2013) „Transformace“ občanských sdružení na spolky dle nového Občanského zákoníku. Epravo.cz. [online] 2013. [cit. 2016-04-08] Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/transformace-obcanskych-sdruzeni-na-spolky-dlenoveho-obcanskeho-zakoniku-91443.html>
<https://www.top09.cz/regiony/praha/regionalni-organizace/praha-2/nazory-a-stanoviska/neziskove-organizace-2858.html>
<http://www.rozvojovka.cz/neziskovy-sektor-a-rozvojova-spoluprace>
<https://www.top09.cz/regiony/praha/regionalni-organizace/praha-2/nazory-a-stanoviska/neziskove-organizace-2858.html>
www.dopatra.cz
www.kr-kralovehradecky.cz

Legislativa

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/1997 sb., o nadacích a nadačních fondech

Zákon 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

9 Přílohy

Příloha 1 Dotazník pro neziskové organizace

Příloha 2 Přepis rozhovoru s neziskovou organizací Duha o.p.s

Příloha 3 Dotazník pro veřejnost

Příloha 4 Přepis rozhovoru mezi krajem a neziskovými organizacemi

(Nezisková organizace Duha o.p.s. a Salinger)

Příloha 5 Dotazník pro obce

Příloha 6 Vypracovaný dotazník od obcí

Příloha 7 Vypracovaný dotazník od veřejnosti

Příloha 1

Dotazník pro neziskové organizace

Vážený pane, vážená paní, ráda bych Vás požádala o spolupráci v rámci výzkumu praktické části mé diplomové práce s názvem Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy. Vyplněním tohoto dotazníku mi pomůžete při získání potřebných informací pro výzkum. Všechny Vaše odpovědi jsou anonymní, pro kvalitní zpracování výzkumu je důležitá pravdivost odpovědí. Mnohokrát děkuji za pochopení a čas, který obětujete při jeho vyplňování. Dotazník prosím vyplňte tak, že vhodné odpovědi zaškrtněte a zbytek odpovědí vypište přímo do textu. Vyplnění dotazníku Vám zabere 5 minut. Vyplněný dotazník prosím zašlete zpět emailem.

Děkuji Vám za spolupráci.

1. Co je hlavním předmětem činnosti Vaší organizace?

Vaše odpověď

2. Jak hodnotíte obec jako místo pro Vaše působení?

Výborná Dobrá Vyhovující Špatná Nevím

3. Spolupracujete s obcí či se jiným způsobem podílíte na veřejném dění? Pokud ano, uveďte v jaké oblasti.

Oblast spolupráce:

4. Jaký podíl Vašich členů/klientů, podle Vašeho odhadu, žije ve stejné obci, kde působí Vaše organizace?

- a) Méně než 30 %
- b) 30 % - 70 %
- c) Nad 70 %

5. Ohodnoťte zázemí a prostory, které pro Vaši činnost využíváte (např. sportoviště, klubovny apod.).

- a) Plně dostatečné
- b) Není pro naši činnost ideální, ale nijak zásadně neomezuje naše aktivity
- c) Je ve špatném stavu - je nezbytné něco s prostory dělat
- d) Je ve špatném stavu - již máme jiné místo, projekt úpravy atd. (uveďte)

Zvolené řešení špatného stavu:.....

6. Které z následujících faktorů mají největší negativní vliv na Vaše působení? (Označte nejvýše 3 odpovědi.)

- a) Ekonomická situace
- b) Pasivní přístup obyvatel
- c) Konkurence
- d) Nezáměr o členství v organizaci
- e) Nedostatek prostoru
- f) Dostupnost financování
- g) Náklady na energie
- h) Legislativní omezení
- ch) Zastaralé vybavení

7. Jaké jsou plány/výhled Vaší organizace do roku 2020? (Označte všechny možnosti, které se Vás týkají.)

- a) Předpokládáme spíše útlum činnosti
 - b) Udržet stávající stav, nepočítáme s nijak velkým rozvojem, investicemi apod.
 - c) Předpokládáme investice do nemovitostí a/nebo do vybavení naší organizace
 - d) Rozšířit nabídku stávajících činností, vyvíjet nové aktivity, akce
 - e) Významně zlepšit marketing, propagaci organizace, rozšířit členskou základnu
- Jiné (uved'te):

8. Zvažuje Vaše organizace v období do r. 2020 (resp. 2022) již nějaké projektové záměry? Pokud ano uveďte.

.....

9. Čerpali jste v minulosti dotace na podporu rozvoje Vašich aktivit? Pokud ano, uveďte z jakého zdroje či programu jste dotaci čerpali.

- a) Ano
 - b) Ne
- Žádali jsme, ale neuspěli jsme

Zdroj podpory:.....

10. Využili byste v budoucnu dotační podporu pro rozvoj Vaší organizace?

- a) Ano
- b) Ne

11. Jaký typ podpory by pro Vás byl nejpřínosnější? (Označte 1 odpověď.)

- a) Společná propagace neziskových subjektů
- b) Dotace na investiční a neinvestiční zařízení
- c) Dotační informační servis
- e) Finanční nástroje

12. Co se týče finanční podpory Vaší organizace, co by, jste nejvíce uvítali? (prosím doplňte)

Vaše odpověď

13. Spolupracujete i s jinými organizacemi či obcemi? Co to pro Vás znamená? (prosím doplňte)

Vaše odpověď

14. Pokud máte nějaké náměty, připomínky můžete jej doplnit níže.

Vaše odpověď

Příloha 2

Přepis rozhovoru s neziskovou organizací Duha o.p.s

Co Vás vedlo k tomu stát se ředitelkou Duhy o.p.s?

Popravdě to, že nerada někoho poslouchám, a protože jsem vystudovala bakalářský obor všeobecná sestra na lékařské fakultě a práce s lidmi mě baví, tak když byl vyhlášen konkurz, tak jsem se přihlásila - a ono to klaplo, pak jsem dostudovala veřejnou správu a regionální rozvoj a proto jsem šikovnou starostkou a ředitelkou - neb vím, co se děje v regionu, jeho potřeby a jsem schopna toto využít na obou frontách - jak na obci tak na Duze. Navíc na práci v sociálních službách musí být povaha - ne každý to může dělat - je to práce s lidskými osudy a ty nejsou někdy pěkné - jinak mě moje práce dost baví a naplňuje!!!

Čím se zabývá Vaše organizace?

Poskytováním sociálních služeb dle zákona 108/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů
Naše organizace se zabývá péčí o seniory, a to v jejich domácím prostředí, formou denního centra (něco jako školka pro seniory) nebo formou přechodné pobytové péče „odlehčovací“ na dobu 3 měsíců. Zajišťujeme klientům pomoc s osobní hygienou, s údržbou domácnosti, snažíme se jim zajistit úklid obydlí, zajistit nákupy a pochůzky, dohlédnout na jejich pitný režim, lékový režim a také zda jsou v pořádku a nic nepotřebují.

Kdo je Váš klient

Lidé v nepříznivé sociální situaci senioři, zdravotně a tělesně postižení, děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy ve věku 6-26 let

Co všechno děláte pro své klienty?

Vše dle základní nabídky zákona o sociálních službách + fakultativní úkony jako je jednorázový odvoz, dohled nad léky apod. Naše organizace se zabývá péčí o seniory, a to v jejich domácím prostředí, formou denního centra (něco jako školka pro seniory) nebo formou přechodné pobytové péče „odlehčovací“ na dobu 3 měsíců. Zajišťujeme klientům pomoc s osobní hygienou, s údržbou domácnosti, snažíme se jim zajistit úklid obydlí, zajistit nákupy a pochůzky, dohlédnout na jejich pitný režim, lékový režim a také zda jsou v pořádku a nic nepotřebují.

Na které skupiny osob jsou primárně zaměřeny Vaše aktivity/služby?

Na seniory, zdravotně a tělesně postižení

Jaké nedostatky má pracovní síla v obci a jejím spádovém okolí?

Neznalost a vzdělanost

Plánujete rozšíření vaší organizace v příštích letech? Jakým způsobem?

Výstavba domova pro seniory

Které služby byste si přáli zlepšit a jak by mohly být zlepšeny?

Vždy je co zlepšovat - lepší materiálně technické zabezpečení

Jaké negativní faktory a události působí na vaše aktivity v obci?

Senioři jako zdroj příjmů sociálně slabých rodin. Především nás v poslední době ovlivňuje „boj“ s nemocnicí, kdy místo kolegiální spolupráce abychom na sebe navazovali, tak nám hází klacky pod nohy, dávají nám mylné informace a dělají vše proto, aby byli z obliga a v některých případech, aby zodpovědnost padla na nás.

Jak hodnotíte obec jako místo pro vaše aktivity

Spolupráce s městem je na vysoké úrovni. Novobydžovsko a celé jeho správní území je z hlediska našich služeb pokryto. Obce nám dávají dokonce příspěvek na provoz PS právě v jednotlivých obcích. Pokud někdo potřebuje péči, není to pro nás problém.

Rozvojové plány neziskové organizace

Výstavba domova pro seniory, rozvoj je závislý na zdroji a výši financí. Město Nový Bydžov má zpracován Komunitní plán. My zabezpečujeme službu plně tak jak je nastavená. Když je třeba „něco“ dokoupit a jsou na to finanční prostředky a je to „nezbytné“ pro zajištění služby, koupí se to.

Čerpali jste v minulosti dotace na podporu vašich aktivit?

Sociální služby nelze poskytovat bez dotací - obec, kraj, MPSV, EU – OPLZZ. byl přijat nový pracovník na Odlehčovací službu, který pomáhá ostatním pečovatelkám. Byl zřízen kolejnicový systém a také jsme pořídili nový automobil.

Spolupracujete i s jinými organizacemi?

Se všemi co poskytují sociální služby v regionu i mimo něj. Především se sociální pracovníci obce Nový Bydžov a se sociálními pracovníci nemocnic v blízké okolí Nového Bydžova + se sociálními pracovníky Úřadu práce a různých Domovů pro seniory či Domovů s pečovatelskou službou.

Děkuji za rozhovor

Příloha 3

Dotazník pro veřejnost

Vážený pane, vážená paní,

ráda bych Vás požádala o spolupráci v rámci výzkumu praktické části mé diplomové práce s názvem Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy. Vyplněním tohoto dotazníku mi pomůžete při získání potřebných informací pro výzkum. Všechny Vaše odpovědi jsou anonymní, pro kvalitní zpracování výzkumu je důležitá pravdivost odpovědí. Mnohokrát děkuji za pochopení a čas, který obětujete při jeho vyplňování. Vyplnění dotazníku Vám zabere 5 minut. Vyplněný dotazník prosím zašlete zpět emailem.

Děkuji Vám za spolupráci.

1) Využili byste Vy nebo někdo z Vaší rodiny nějaké nové typy služeb?

ANO NE

2) Co si myslíte, je potřeba zlepšit chod sociálních služeb ve městě a jeho okolí?

ANO NE

3) Je informovanost sociálních služeb dostatečná? Jaký typ by jste uvítali?

ANO NE

Vaše odpověď

4) Už jste využili služeb neziskových organizací? Byli jste spokojeni?

ANO NE

Vaše odpověď

5) Jaký typ služeb využíváte?

Vaše odpověď

6) Jak vnímáte dobrovolnickou činnost v neziskových organizacích?

Vaše odpověď

7) Co pro Vás znamená pojem „nezisková organizace“?

Vaše odpověď

8) Myslíte si, že je potřeba neziskových organizací?

ANO

NE

9) Je Vašem okolí dostatek neziskových organizací?

ANO

NE

Příloha 4

Přepis rozhovoru mezi krajem a neziskovými organizacemi

(Nezisková organizace Duha o.p.s. a Salinger)

1) Je pro Vás důležitá osobní komunikace se zástupci krajského úřadu/NNO?

Krajský úřad

- Ano, osobní komunikace je velmi důležitá pro zajištění sociálních služeb. V první řadě je třeba rozlišit státní nebo příspěvkovou organizaci a to pro další jednání.

Nestátní nezisková organizace

- S krajem komunikujeme jak elektronicky (pomocí daného portálu) tak i osobně. Záleží jak závažnou a potřebnou situací je potřeba řešit.
- Ano, využíváme semináře, kde zjišťujeme novinky, často využíváme i evaluace

2) Máte nějaká pravidla pro vzájemnou komunikaci?

Krajský úřad

- Spíše upřednostňujeme komunikaci s jednotlivými nestátními organizacemi než s reprezentanty NNO. Nejvíce využíváme komunikaci pomocí emailu, popřípadě webových stránek a po domluvě také osobní setkání.

Nezisková organizace

- Pro nás je důležitá jak komunikace pomocí emailu, kde je vše popsáno a vše při ruce. Pokud něco opravdu spěchá, ihned komunikujeme telefonicky.
- Nejčastěji využíváme osobní setkání, kdy je možnost si o daném problému pohovořit v klidu a vše vyřešit na místě.

3) Poskytuje kraj nestátním neziskovým organizacím osobní individuální poradenství?

Krajský úřad

- Ano, pokud máme jakoukoliv možnost neziskovým organizacím pomoci jak už s individuálním poradenstvím, především s inovacemi či transformací nebo různými školeními. Informace se snažíme poskytovat okamžitě.

Nezisková organizace

- Ano, na komunikaci s krajem si nemůže stěžovat, výměna názorů je vždy na prvním místě, ale vždy se shodneme a dohodneme.
- Ano, funguje jako metodická pomoc.

4) Organizuje kraj školení popřípadě konference pro neziskové organizace? Které například?

Krajský úřad

- Ano, jakákoliv školení jsou pro neziskové organizace přínosem, vždy se dozvědí něco nového a pomůže jim to ve své práci. Ze zákona každá nezisková organizace má mít 24h vzdělávání (tedy nějakého školení) ročně.

Nezisková organizace

- Ano, k dispozici máme několik vzdělávacích agentur, které nám zasílají informace o školeních. Jedná se například o Seduca, KVSakce. Tyto kurzy jsou pro naši

organizaci vždy přínosem. Každý pracovník, který nově nastoupí, musí do 18 měsíců ode dne nástupu splnit kvalifikační kurz.

- To ano, ale většina kurzů jsou vždy o ceně. Vždy kurzy pečlivě vybíráme, aby byl pro nás přínosem a nebyl zbytečný. Často spolupracujeme KVSakce, který nám doporučuje tyto kurzy.

5) Podporuje kraj dobrovolnickou činnost? Jakým způsobem?

Krajský úřad

- Ano, dobrovolnickou činnost podporujeme, jedná se o dobrovolnické organizace, které splňují zákon 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě. Jedná se sdružení, které je volně dohledatelné na internetu. Neziskové organizace mezi sebou s dobrovolníky spolupracují.

Neziskové organizace

- Ano, kraj finančně podporuje sdružení dobrovolníků, které využíváme.

- Ano, využíváme tuto možnost pro své klienty, kteří jsou již sami a nemají nikoho, komu se svěřili.

6) Podporuje kraj komunikaci mezi NNO a obcemi?

Krajský úřad

- Kraj legislativně nemůže vymáhat spolupráci, lze ji pouze doporučit a podporovat NNO, aby oslovovali obce sami a doporučili spolupráci výměnou za poradenskou službu, informovanost občanů. Kraj poté vidí snahu neziskové organizace se rozvíjet.

Nezisková organizace

- Ano, je pravda, že kraj nám nemůže nařídit spolupráci. Všechno je pouze na nás na neziskových organizacích.

- Od kraje máme pouze návrhy jak si pomoci sami

Příloha 5

Vážený starosto, vážená starostko,

ráda bych Vás požádala o spolupráci v rámci výzkumu praktické části mé diplomové práce s názvem Spolupráce nestátních neziskových organizací s orgány územní samosprávy. Vyplněním tohoto dotazníku mi pomůžete při získání potřebných informací pro výzkum. Všechny Vaše odpovědi jsou anonymní, pro kvalitní zpracování výzkumu je důležitá pravdivost odpovědí. Mnohokrát děkuji za pochopení a čas, který obětujete při jeho vyplňování. Vyplnění dotazníku Vám zabere 5 minut. Vyplněný dotazník prosím zašlete zpět emailem.

Děkuji Vám za spolupráci.

1. Znáte některou neziskovou organizaci v okolí a víte, čím se zabývá?

ANO

NE

Vaše odpověď

2. Byla Vám nabídnuta neziskovou organizací nějaký typ spolupráce?

ANO

NE

3. O jakou spolupráci se jednalo?

Vaše odpověď

4. Informujete vaše občany o možnosti využití služeb pečovatelské služby?

ANO

NE

Vaše odpověď

5. Jakou formou je informujete?

Vaše odpověď

6. Kolik občanů tuto možnost využívá?

Vaše odpověď

Příloha 6

Vypracovaný dotazník pro obce

Dotazník byl zaslán 150 obcím v Královéhradeckém kraji. Na dotazník odpovědělo 85 obcí, tedy úspěšnost vrácení dotazníku bylo 57%.

Zpracování dotazníku

První dotazníková otázka zkoumala znalost neziskových organizací obcemi. Všechny dotazované obce, znají alespoň jednu neziskovou organizaci v okolí. Převážná většina obcí na otázku čím se nezisková organizace zabývá, odpověděla, pomoc seniorům, nemocným, dětem. Druhá dotazníková otázka se dotazovala, zda obcím byla nabídnuta nějaká spolupráce s NNO. Z toho 41% odpovědělo kladně, a zbylé odpovědi tedy 64% byly záporné. Třetí dotazníková otázka se dotazovala, o jaký typ spolupráce se jednalo. Všechny odpověděli – zajištění sociálních služeb. Čtvrtá dotazníková otázka se dotazovala, zda obce informují své občany o možnosti poskytování sociálních služeb. Nadpoloviční většina tedy 85% odpověděla záporně. Své občany nijak neinformují. Zbylých 15% své občany informuje. Pátá dotazníková otázka se dotazovala na formu informování občanů v obcích. Z odpovědí, které byly zaslány, vzešlo, že 15% obcí informuje své občany pomocí informační tabule. Šestá dotazníková otázka se dotazovala na počet občanů v obci, kteří tuto možnost využívají. Odpověď, která byla zaslána, byla jednomyslně záporné. Obce nejsou informování o využívání svých občanů neziskovými organizacemi.

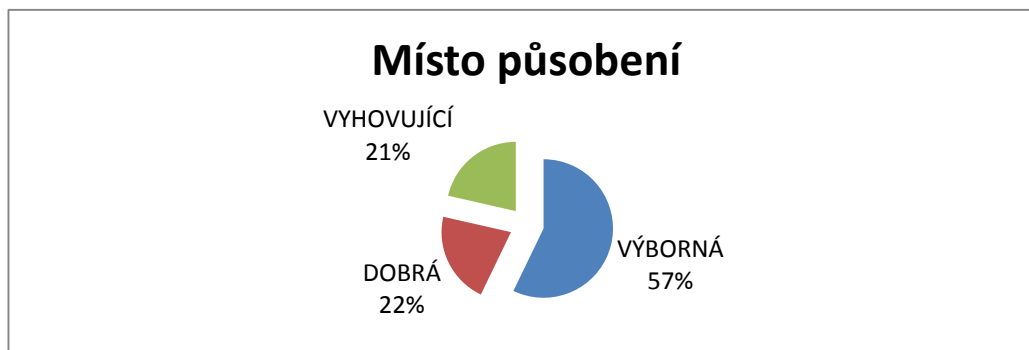
Příloha číslo 7

Vypracovaný dotazník od neziskových organizací

První dotazníková otázka zjišťovala hlavní předmět činnosti dané organizace. Mezi nejčastější odpovědi patřilo poskytování sociálních služeb podle příslušného zákona.

Otázka druhá se ptala, jak ředitelé organizací hodnotí obec jako místo pro působení jejich organizace. Odpovědi shrnuje graf 1.

Graf 1 Hodnocení obce jako místa pro působení neziskové organizace³

Nadpoloviční většina dotázaných (57 %), jak je patrné z grafu 3, kvalifikovala lokalitu jako výbornou. Převažující odpověď může souviset také s faktem, že oslovení byli zejména ředitelé organizací umístěných přímo ve městě Hradec Králové. Jako vyhovující shledává místo svého působení 21 % oslovených, 22 % považuje místo za dobré.

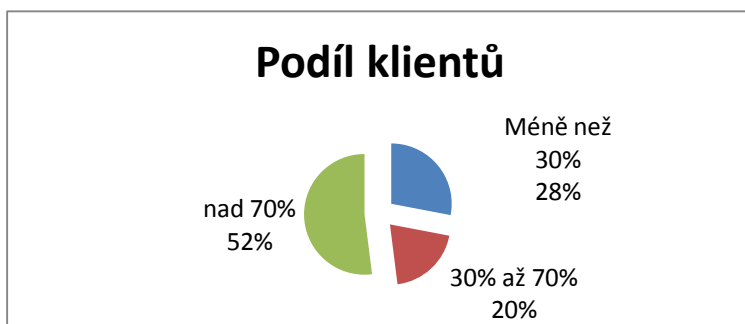
V rámci třetí otázky bylo tázáno, zda neziskové organizace spolupracují s obcí nebo se jiným způsobem podílí na veřejném dění. V případě kladné odpovědi bylo požadováno, aby respondent uvedl, v jaké oblasti se podílí.

Většina oslovených sdělila tyto oblasti spolupráce: senioři, bytová politika – přidělování do domu s pečovatelskou službou, sociální komise, řešení otázky romské komunity, komunitní plán.

Otázka číslo čtyři zkoumala podíl členů/klientů, kteří žijí ve stejné obci, kde předmětná organizace působí. Jak je zřejmé z grafu 2, většina potencionálních klientů se nachází v místě působení organizace. Procentní podíl nad 70 % členů pocházejících z obce, kde poskytuje služby daná nezisková organizace, činí 52%. 30%-70% podíl členů z místa působení organizace označilo 20 % respondentů, možnost méně než 30 % pak 28 %.

³ Vlastní výzkum.

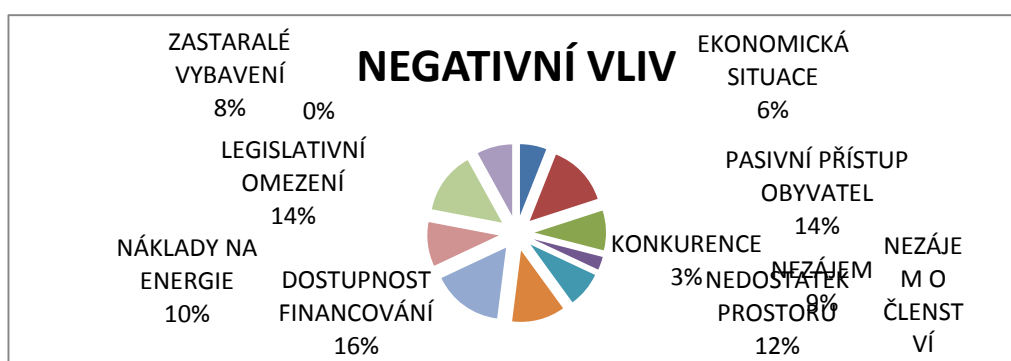
Graf 2 Podíl členů/klientů, kteří žijí v obci, kde působí nezisková organizace⁴

Prostřednictvím páté dotazníkové otázky respondenti hodnotili zázemí a prostor, které nezisková organizace využívá pro svoji činnost. Pro 100 % ředitelům neziskových organizací je zázemí a prostor, kde daná nezisková organizace působí, pro veškeré činnosti plně dostačující. Žádný z respondentů neuvedl jinou odpověď.

Následující otázka zkoumala faktory s negativním vlivem na působení neziskové organizace. Jak vyplývá z grafu 3, organizace vykazují vysokou míru závislosti na veřejných financích. Tuto skutečnost označilo 16 % respondentů. Druhou a současně třetí nejčastější odpovědí byla legislativní omezení a pasivní přístup obyvatel. Tyto odpovědi zaujímají 14 % z celkového počtu. Naopak za nejmenší „zlo“ považují dotázaní konkurenci, kterou vyznačila 3 % dotázaných.

Graf 3 Faktory s negativním vlivem na působení neziskové organizace⁵

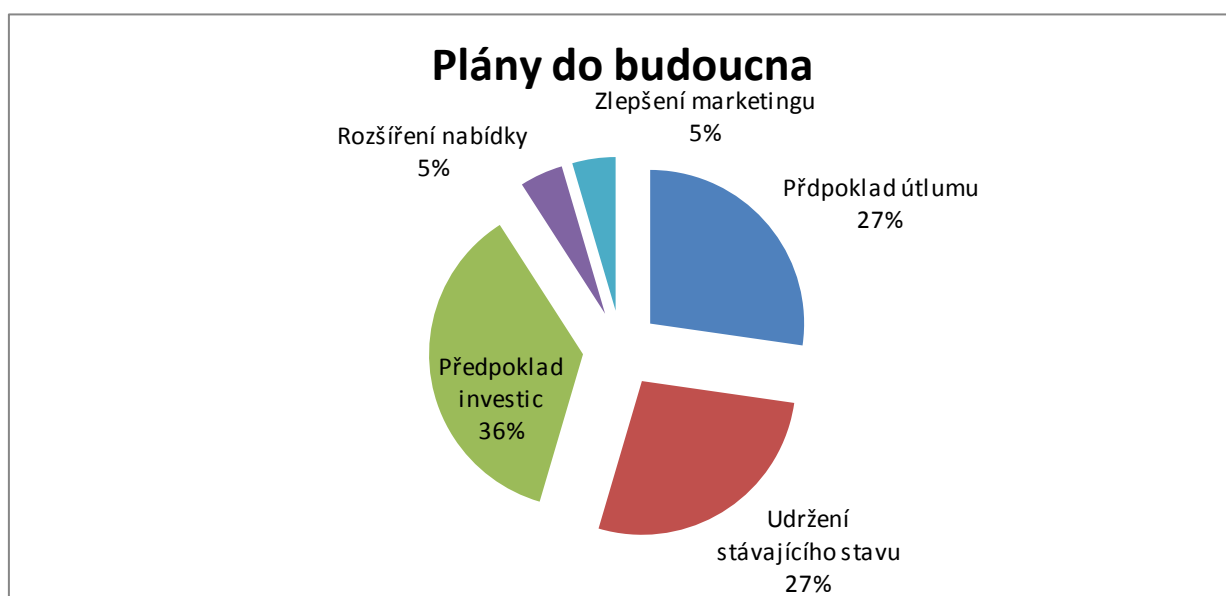
Sedmá otázka dotazníku zkoumala plány/výhledy neziskových organizací do roku 2020. Z grafu 4 je zřejmé, že organizace plánují investovat do svých nemovitostí a tím zlepšovat

⁴ Vlastní výzkum.

⁵ Vlastní výzkum.

i své služby. Předpoklad investic vyjádřilo 36 % respondentů. 27 % oslovených neplánuje nikterak měnit či zlepšovat nemovitost či služby, předpokládá spíše útlum své činnosti. Stejně procento organizací bude do roku 2020 udržovat stávající stav a nepočítá s nijak velkým rozvojem či investicemi. 5 dotázaných uvedlo, že do roku 2020 plánuje rozšířit nabídku své současné činnosti a vyvíjet nové aktivity, dalších 5 % organizací chce výrazně zlepšit marketing a propagaci a rozšířit členskou základnu.

Graf 4 Plány/výhled neziskové organizace do roku 2020⁶

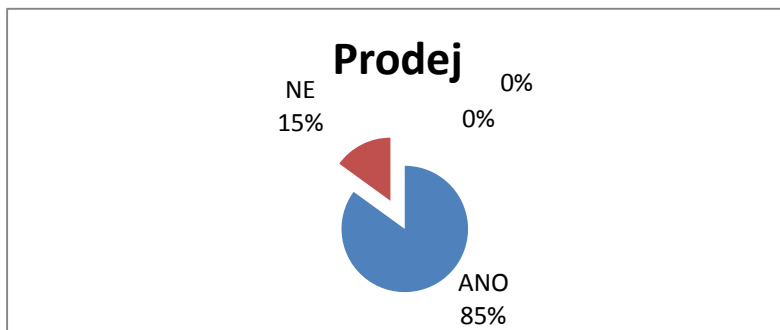

Další otázka zjišťovala, zda oslovení ředitelé neziskových organizací zvažují do roku 2020 nějaké projektové záměry. Respondenti zaslali několik typů dotací, o které mají zájem. Jedná se například o realizaci stavby zařízení domova pro seniory, rozvoj sociálních služeb (zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi), pečovatelský byt (PČB) - výzva pro rok 2019.

⁶ Vlastní výzkum.

Osmá otázka analyzovala čerpání dotací na podporu rozvoje aktivit neziskových organizací. Výsledky shrnuje graf 5.

Graf 5 Čerpání dotací na podporu rozvoje aktivit neziskové organizace v minulosti⁷

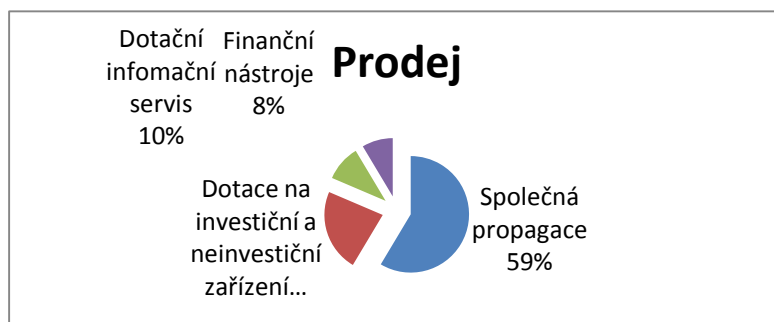
Nadměrná většina respondentů (85 %) odpověděla na čerpání dotací v minulosti kladně. Konkrétní zdroj podpory, z jakého byla dotace čerpána, uvedl pouze jeden z oslovených. Podpora v daném případě byla z Operačního programu zaměstnanost – projekt personální podpora a podpora vzdělávání. Dotaci na aktivity pro podporu růstu v minulosti nečerpalo 15 % dotázaných. U žádné z organizací nenastala situace, kdy by požádali o dotaci, ale neuspěli s ní.

Následně bylo zjišťováno využití finančních prostředků prostřednictvím dotací na podporu rozvoje neziskové organizace v budoucnu. Všichni dotazovaní uvedli, že by dotační programy jistě využili. Nikdo neodpověděl záporně.

Jedenáctá otázka zkoumala, jaký typ finanční podpory by byl pro danou organizaci nejpřínosnější. Jak je zřejmé z grafu 6, nejpřínosnější je pro respondenty podpora ve formě společné propagace neziskových subjektů na území MAS. Takto se vyjádřilo 59 % oslovených. Možnost dotace na investiční a neinvestiční zařízení označilo 23 % dotázaných. 10 % respondentů považuje pro svoji neziskovou organizaci jako nejpřínosnější typ možné finanční podpory dotační informační servis, 8 % finanční nástroje (např. zvýhodněný úvěr).

⁷ Vlastní výzkum.

Graf 6 Nejprínosnější typ možné finanční podpory pro neziskové organizace⁸

Dvanáctá otázka se dotazovala na dalším finanční možnosti, které by neziskové organizace ocenili. Z výsledků zaslanych odpovědí bylo zřejmé, že neziskové organizace by uvítali spolupráci obcí, ve kterých se velmi často vyskytují. Chtěli by zlepšit jak stránku komunikační tak i finanční.

Třináctá otázka byla zaměřena na spolupráci s jinými organizacemi, většina dotazovaných odpověděla, že spolupracují s příslušným městem, nemocnici, lékaři.

Poslední otázka dotazníku poskytovala prostor pro další náměty a připomínky, které by mohly být využity pro další rozvoj obce a zlepšení činnosti neziskové organizace.

Respondenti velmi často odpovídali, že organizace potřebují větší zajištění podpory, například poskytnutí pomoci seniorům a lidem s postižením. Vzhledem k demografickému vývoji populace chybí v regionech dostatečný počet lůžek v domovech pro seniory a domovech zvláštního určení – zejména určené pro osoby s Alzheimerovou chorobou, dále také není pokryta věková kategorie 40-55 let pro osoby se specifickým duševním onemocněním.

⁸ Vlastní výzkum.

